

DIRVA

Nr. 28

Kovas-March 7, 1962

Cleveland, Ohio

EUROPOJE ĮSISTEIGĖ LYGA LAISVAM TAUTŲ APSISPRENDIMUI

Dirvos specialaus korespondento Paryžiuje

Paryžiuje šiomis dienomis įsisteigė Laisvam Tautų Apsisprendimui Lyga, pirmininkaujama Prancūzijos parlamento užsienio komisijos pirmininko Maurice Schumanno.

Šios lygos tikslas yra paremti savistoviai galinčių valdytis tautų pastangas atgauti nepriklausomybę, kelti pasaulio kolonizacijos panaikinimą pagal tiksliai išdirbtą planą, vykdyti jį atitinkamu laiku, studijuoti metodus ir tautų apsisprendimo garantijas įvairiuose pasaulio kraštuose.

Be kolonizacijos panaikinimo Afrikoje ir Azijoje, Lyga pasistatė sau uždaviniu rūpintis laisvo apsisprendimo teisių įgyvendini-

nimo Centro ir Rytų Europoje.

Paskelbtame prancūzų spaudoje pranešime sakoma, kad kiekviename demokratiniame krašte šiuo momentu organizuojami komitetai iš 12 parlamento atstovų. Prancūzijos parlamentarų grupė jau sudaryta iš: Claudius Petit — demokratų santarvės, Arthur Conte — soc., Paul Coste Floret — krikšč. demokr., Maurice Faure — radik., Jean Paul David — liber., Michel Habib Delonde — gaulistų grupės, Michel Junot — neprikl., Emil Muller — soc., Jean Paul Palewski — gaulistų grupės, Jean Sorel — neprikl., Roger Carcassonne — soc. ir gen. Bethuart — krikšč. demokratų.

Lygos pirmininkais be Maurice Schumanno dar yra Sir Iurton Beamish, D. Bri-

tanijos parlamento užsienio komisijos pirmininkas ir Giuseppe Bettoli, Italijos uzs. komisijos pirmininkas.

Lyga organizuos "apvaliojo stalo" diskusijas, spaudos konferencijas ir patieks dėl laisvo tautų apsisprendimo rezoliucijas vyriausy-

• **Naują greito susisieki-**mo rekordą kovo 5 d. pasiekė B58 lėktuvas, iš Los Angeles į New Yorką ir atgal praskridęs per 4 val. 42 m. ir 32 sek. Taigi per valandą praskrido 1300 mylias

• **Lakūnas F. G. Powers,** po dviejų savaitių CIA apklausinėjimų, kovo 6 d. buvo išleistas viešumos apklausinėjimui. CIA viršininkas J. A. McCone pareiškė, kad jis esąs patenkintas U2 lėktuvo lakūnu, nesenai išleisto iš kalėjimo Sovietų Sąjungoj.

Skulptorius ANTANAS MONČYS, gim. 1921 m. Kretingos apskr., dabar įsikūręs Paryžiuje, yra sukūręs eilę monumentaliosios skulptūros kūrinių, atkreipiančių prancūzų meno kritikų dėmesį. Jo kūryba pasižymi originalia, savo stilium liaudies primityviajam menui gimininga ir ekspresyvia forma.

KAIP GYVENA IR DIRBA MŪSŲ DAILININKAI?

Skulptorius Antanas Mončys

Jaunas lietuvis skulptorius Antanas Mončys, gyvenęs Paryžiuje, su žemaitišku užsispirmu nugalėjęs kliftis, šiandien Prancūzijoje garsus. Gegužės mėnesį jis su savo darbais pakviestas dalyvauti Rodeno muziejų ruošiamoj "Naujosios skulptūros" parodoje.

Skaitytojai su Antano Mončio kūryba ir jos įvertinimu arčiau susipažins iš Antano Liutkaus straipsnio (5 psl.), čia gi norime tik supažindinti su pačiu Antanu Mončiu.

Skulptorius yra kilęs iš Žemaitijos. Jo tėvai buvo ūkininkai ir gyveno, kaip jis pats mėgsta pasididžiudamas sakyti, savo kaime -- Mončių kaime. Dokumentuose jo tėvai ir seneliai vadinosi Moncevičiais, o apie jo prosenelį jau Simonas Daukantas Žemaičių Būde mini, kad Mončys subudavojo vežimą, kuris važiuo be arklių.

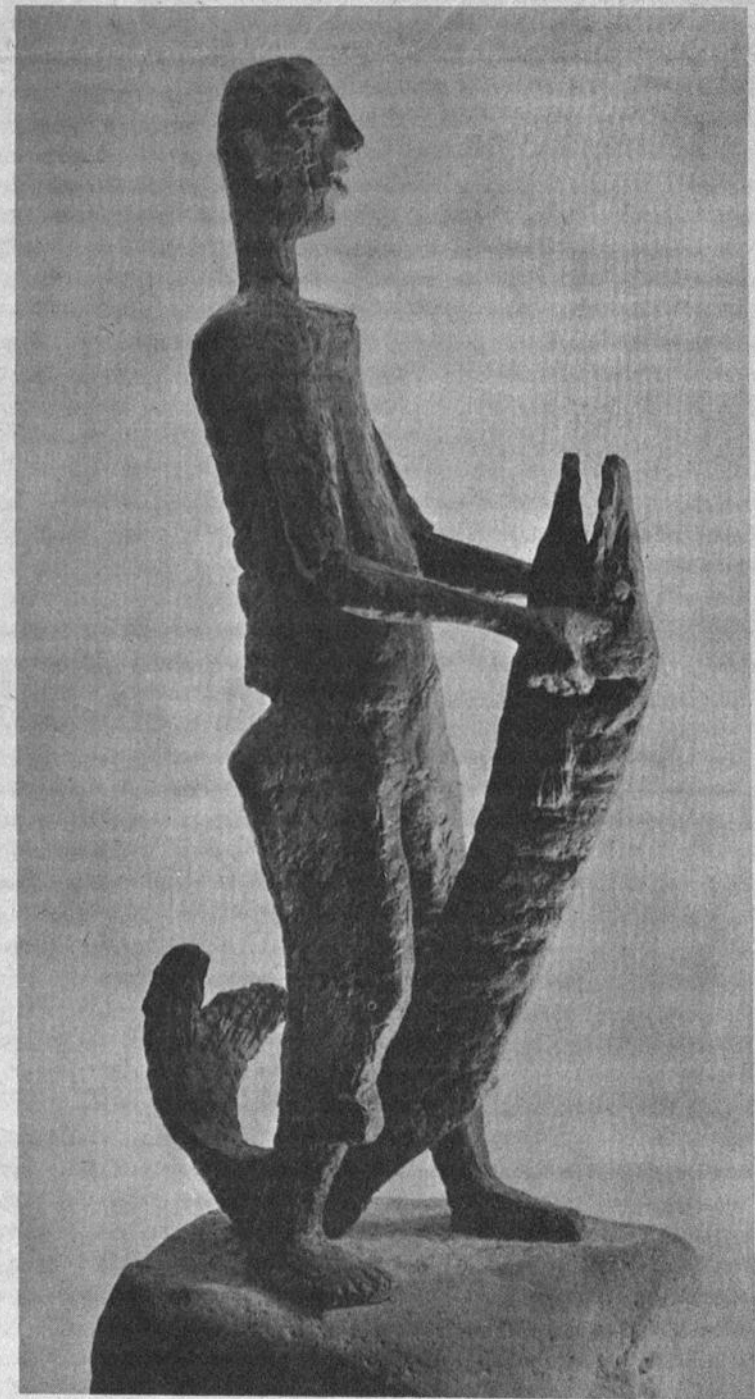
Antanas tokių vežimų budavoti nemanė, bet dar vaiku būdamas mėgo iš molio lėpdyti, ar ropės piaustyti visokius avinus, jaučius, arklius, kurie būdavo fantastiški, kokius tik jo vaikiška vaizduotė galėdavo sukurti.

Iš kur Antanas paveldėjo tokius menininko gabumus, niekas negali pasakyti. Netoli jo tėvų ūkio buvo garsiojo lietuvių dailininko Adomo Galdiko tėviškė, apie kurį apylinkės žmonės su pagarba atsiliepdavo, o Mončio tėvas su Adomo broliu net arkliais mainydavo, gal tai davė jaunajam Antanui norą irgi pasidaryti garsiu.

Antanas tada Adomo Galdiko

nepažinojo, nes tas gyveno didmiesčiuose, važinėjo po užsienius. Netolimi kaimynai susitiko tik Paryžiuje po karo. Ir čia Antanas iš Galdiko patyrė daug nuostabių patarimų, kurių ir šiandien nepamiršta.

pamokų. Jis mėgdavęs žiūrėti į apledėjusį langą, kuriame matydavo šalčio sukurtas gražiausias gėles, arba išbirėjusiame tinke jo fantazija sukurdavo nuostabius reginius. Pagaliau, baigus gimnaziją, tarp jo ir tėvo

A. Mončio "Žvejys" (4 pėdų aukščio iš švino) Soisson (Prancūzijoje) miesto muziejuje.

Kaip minėjom, Antanas į dailę buvo palinkęs nuo pat pirmųjų jaunystės dienų. Kol dar nepažinęs drožti medžio, drožinėdavo įvairias figūras iš bulvių ar burokų. Jo motina dažnai skundavosi, kad iš to vaiko nieko nebus, nes vaikšto visad susipiaustę pirštus, nes ne visada peiliu pataikydavo į medį.

Tėvas nelabai pritarė sūnaus meniniams polinkiams ir tekdavo dirbti slapta, nuvogus laiką nuo

klodo ginčas. Antanas norėjo studijuoti meną, o tėvas kartojo, kad tai nerimtas dalykas. Pagaliau buvo rastas kompromisas ir Antanas pasirinko architektūrą.

Tačiau karas nutraukė studijas ir Antanas su kitais lietuviais, bėgdamas nuo komunizmo, atsikūrė Vokietijoje, ir čia, kai tik atsiradavo galimybė, piešė ir drožinėjo. Muencheno stovykloje

(Nukelta į 5 psl.)

ŠIANDIEN IR RYTOJ

☆☆☆

ROOSEVELTO

'PRANAŠYSTĖS'

Buvęs Amerikos prezidentas Rooseveltas jau 1943 metais "išpranašavo", kad Sovietų Sąjunga po II pasaulinio karo įsigalėsianti Europoje ir Europos tautos turėsiančios prisitaikyti prie naujos situacijos.

Tai sužinome iš nesenai pasirodžiusios "The Cardinal Spellman Story" knygos, kurioje atpasakotas pasikalbėjimas tarp kardinolo Spellmano ir prezidento Rooseveltto, įvykęs 1943 m. rugsėjo mėn., kardinolui sugrįžus iš 6 mėnesių kelionės po įvairius frontus.

Prezidentas Rooseveltas pasakęs Spellmanui, kad jis pasiruošęs derėtis dėl pasaulio pasidalinimo: Tolimieji Rytai turi atitekti Kinijai, Pacifikas Amerikai, o Anglija ir Sovietų Sąjunga pasidalinsiančios Europa ir Afrika.

Rooseveltas tačiau pramatė, kad Sovietų Sąjunga labiau už Angliją įsiviešpatausianti Europoje, nes anglai turėsia kolonijinių interesų Afrikoje, Europos kraštais dėl to smarkiai pasikeis, aiškino Rooseveltas, nes turės prisitaikyti prie sovietų viešpatavimo, bet manęs, kad europiečių kultūra po 10 ar 20 metų rusų padarys mažesniais barbarais.

"Kiekvienu atveju, sakė Rooseveltas, Amerika ir Anglija negali kariauti su rusais." Jis tikėjo, kad ši priverstina draugystė išsivystys į tikrą ir pastovią draugystę. Europiečiai turės pakęsti sovietų dominavimą, su viltimi, kad po 10 ar 20 metų jiems pavyks gražiai sugyventi su rusais.

Savo pasikalbėjime Rooseveltas dar pastebėjo, kad tik didieji gali turėti sprendžiamąją balsą kūriamoje Tautų Organizacijoje. Jo nuomone, Tautų Sąjunga žlugo dėl mažųjų valstybių kišimosi. Mažosios valstybės, sakė Rooseveltas, negali turėti jokio sprendimo. Jos net neturi teisės sėdėti šalia didžiųjų...

Nėra ko stebėtis, kad tokia "diplomatija" privirė košės, kurios šiandien nepajėgia išsėrbti ne vienas prezidentas.

ŠVEICARŲ SPAUDA IR RADIJAS APIE LIETUVĄ IR LIETUVIUS

Gana gausiai skaitomas šveicarų savaitraštis "Zuericher Woche" vasario 23 d. per visą pirmą puslapį paskelbė rašytojo Algirdo Landsoergio straipsnį, pavadinimą "Lietuva Amerikoje". Straipsnyje aprašoma lietuvių emigrantų veikla, siekianti atkovoti laisvę jų senajai tėvynei. Straipsnis parašytas patraukliu publicistiniu stilium.

Šio savaitraščio politinis redaktorius yra Dr. Hans Fleig, pasižymėjęs kaip nuosirdus Pabaltijo tautų bičiulis ir jų politinių aspiracijų gynėjas. Jo žmona yra veikli estų patriotė. Dr. Fleig laikė paskaitą bendrame pabaltiečių minėjime, kuris ryšium su Pabaltijo valstybių 44 metų nepriklausomybės paskelbimo sukaiktimi, buvo surengtas Zueriche vasario 18 d. Pasveikinimo raštas buvo pasiųstas Lugano gyvenančiam prelatui profesoriui Kazimierui Šauliui, Vasario 16 dienos akto signatarui, kuris nesenai minėjo 90 metų amžiaus sukaiktį.

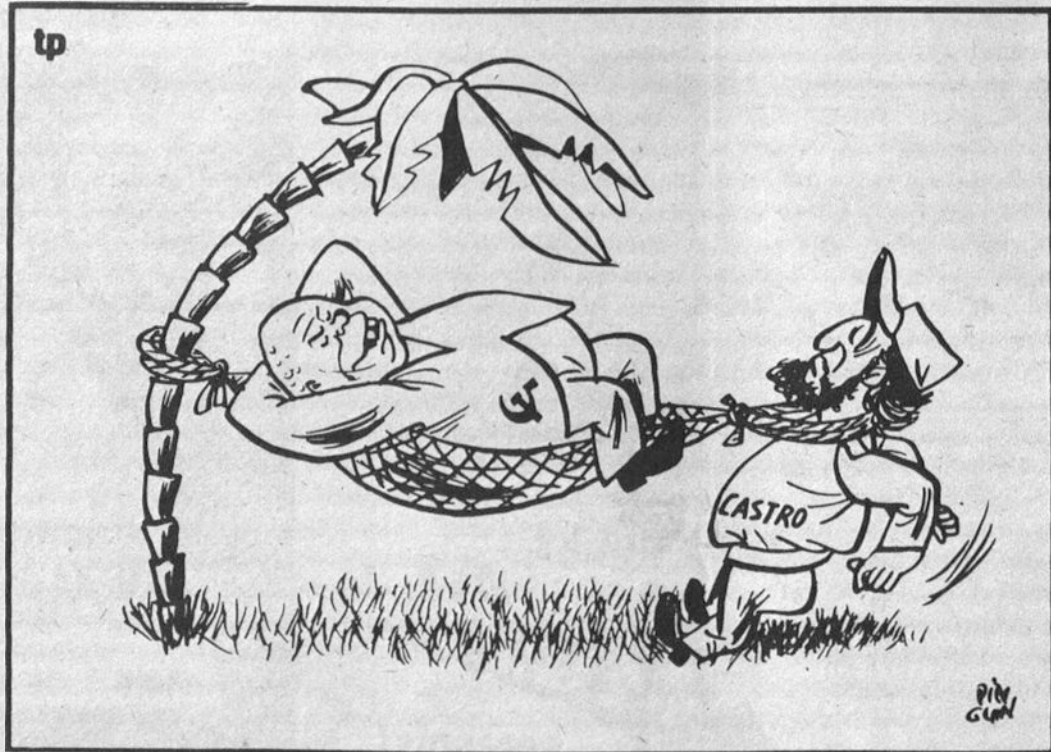
Apie pabaltiečių minėji-

mą išsamiau parašė jau sakytoji "Zuericher Woche", ir įtakingas dienraštis "Neue Zuericher Zeitung". Be to, apie iškilmes paskelbė savo biuletenyje šveicarijos telegramų agentūra (Schweizerische Depeschent-agentur).

Vasario 27 d. šveicarų trumpų bangų radijo stotis perteikė beveik visą valandą trukusią programą, kurios branduolį sudarė vyksiai surėdytas reportažas iš Vasario 16 Gimnazijos Huette nfeldo gyvenimo. Programos metu buvo taip pat grojamos lietuviškos muzikos plokštelės.

Ši radijo programa motamai susilaukė šveicarų tarpe tinkamo atgarsio. Kitą dieną viena šveicarė aplankė Berne gyvenančią lietuvę, ponią Elena Gerutiene, ir įteikė jai 20 frankų, prašydama pinigų pasiųsti lietuvių gimnazijai.

Minėjime Zueriche su šokėjų grupe lietuviškais tautiniais drabužiais pasirodė J. Stasiulienė, kuri pasigėrėtinu pasišventimu suminiui paruošė šokėjus.

Socialistinio kolonializmo ramstis...

MŪŠIS, KURIS GALĖJO NULEMTI II PASAULINĮ KARĄ...

Iki pasimatymo Amerikoje!...

Gruodžio 16 rytą Ardenuose, Schnee Eifel aukštumos, buvo apdengtos migla. Pirmosios SS šarvuotos divizijos artileristai laukė sužadinti.

--Baterija paruošta!

Kelyje grupavosi tankai vienas už kitos, kaip milžiniškas dragonas. Artilerijos komandantas pasveikino modamas vienam karininkui išlindusiam iš tanko bokštelio:

--Iki pasimatymo leitenante! Susitikime Amerikoje!

Visu frontu artilerijos baterijų komandantų dešinėsios rankos pasikėlė, sekant ant kairiosios rankos laikrodžio rodyklę, kuri artėjo prie 5 val. 30 min.

--Ugnis!

Ir 135 km. fronto linijoj, nakties migla sušvito nuo milžiniškos ugnies. Žemė sudrebėjo. Sniegu dengti medžiai nukratė šakas. Šimtai tankų pajudėjo pripildydami orą milžinišku triukšmu.

Šiaurinėj fronto dalyje amerikiečiai karininkai susirinkę bataliono štabe nustebe klausėsi triukšmo. Pagal žvalgybos duomenis, vokiečiai toj vietoj turėjo tik dvi patrankas, traukiamas arkliais.

--Mano Dieve! -- sušuko amerikietis majoras. -- Jie nužudys tuos du vargšus gyvulius.

Kiek toliau užnugary keli G. I. gerė kavą palapinėje, kai artilerijos sviediniai pradėjo švilpti virš palapinės stogo.

--Ei vyručiai! Pavaišinkite tuos vokiečius!

Tačiau sviedinių sprogus per šimtą metrų, jų veidai pakeitė spalvą.

--Bet tai ne mūsų šakai, o vokiečiai mus apšaudo -- sušuko nustebe.

Pietuose prie Losheim seržantas John Bannister tą naktį pažūrėjo į rytus. Sviediniai krito kairėje. Ir jis prisiminė izoliuotą namą, kur išvakarėje pasislėpė 50 vokiečių. Jei jie pultų, jo sekcija nieko negalėtų padaryti.

Vokiečių artilerija bombardavo visus kaimus išilgai Our upės.

Išilgai Sure upės apkasuose 9-tos amerikiečių divizijos naujokai drąsinosi po pirmojo apšaudymo. Tai buvo baisiau negu jie įsivaizdavo. Kaip žmonės gali taip šaudyti?

Po valandos artilerijos šaudymas sustojo. Po to visotriukšmo, tyla atrodė dar siaubingesnė. Kai kuriose fronto vietose stiprūs prožektoriai skrodė miglą, G. I. nustebe žūrėjo į tas baidyklės akis. Jie susipažino su nauju vokiečių ginklu: dirbtina mėnesiena. Iš miglos išlindo tamsūs šešėliai ir pra-

dėjo artėti prie amerikiečių pozicijų.

Šiaurėje Dietricho kariai jau įsiveržė į amerikiečių pozicijas. Tuo pačiu metu naujo modelio lėktuvai pasirodė iš rytų,

apžiojo 106 diviziją, kurią komandavo gen. Jones. Mantuffel penkias divizijas nukreipė į centrą, kurį laikė 28-ta amerikiečių divizija. Naktį, dar prieš puolimą, jo patruliai guminėse valtyse persikėlė per Our upę ir

Vokiečiai susijaudinę rūkė cigaretę, laukdami puolimo ženklų...

skrisdami nematytu greičiu. Vokiečiai pakėlė galvas pasižiūrėti į savo naujus sprausminius lėktuvus. Jie su entuziazmu juos sveikino.

"Stebuklingieji ginklai", kuriuos Hitleris žadėjo, buvo realybė. Net seniesiems, kurie pažinojo Rusijos frontą, staiga atgimė viltis. Jie puolė pirmyn, rėkdami ir mosikuodami šautuvais.

Prieš jų galingumą, energingumą ir netikėtumą jaunų amerikiečių gynimasis buvo silpnas. Virėjai ir duonkepiai, sekretoriai ir muzikai, šoferiai ir medikantai prisijungė prie gynybų eilių, kad atlaikytų vokiečių puolimą. Kai kurie pabėgo, bet didžiūna pasiliko ir mušėsi.

Nieko nebuvo pasiruošta sulaukyti puolimą. Dar prieš saulei patekiant, ši vieta, kuri jungė abi amerikiečių armijas, buvo perkirsta. Jie tik spėjo per radiją pranešti, kad rajonas pilnas vokiečių ir nutilo.

Milžiniškos vokiečių žiaunos

turėjo paruošti vietą tankų puolimui. Kairysis 28-tos divizijos sparnas greit reagavo ir atstūmė puolėjus. Jie prarado automobilius ir paliko gulėti keliasdešimt lavonų. Bet centre, prieš stiprų vokiečių spaudimą, amerikiečiai negalėjo sulaukyti tankų, kurie slinko į Clervaux, Bastogne ir Meuse.

Tačiau dideji tankai Tigrui ir Panteros, kurie turėjo įsiskverbti į šį plyšį, dar nepersikėlė per Our, kaip buvo numatyta.

7 val. 40 vokiečių pionieriai dar nepastatė tilto.

9 val. operacijos planas tačiau jau buvo geram kely. Prie Losheim buvo prasiveržta ir centriname fronte, kuris atidarė kelią į Bastogne, buvo pralaužta 12 vietose. Situacija pablogėjo po pietų. Sąjungininkų ryšis veikė blogai ir niekas nesiorientavo apie tikrą padėtį. Vokiečiai nesulaikomai veržėsi per Losheimą. Amerikiečiai atitraukė 14-tą kavalerijos pulką, kad išvengtų apsupi-

mo.

Tą vakarą Versalyje, Eisenhowerio štabe, vyko pasitarimas dėl pėstininkų papildymo. Staiga į salę įėjo pulkininkas ir padavė Eisenhowerio žvalgybos skyriaus viršininkui, anglų gnerolui Ken Strong, pranešimą.

--Šį rytą priešas puolė penkiose skirtingose vietose I-ją armiją.

Gen. Bradley galvojo, kad tai paprastas puolimas.

--Ne, Brad, -- pasakė Eisenhoweris, -- tai nėra paprastas puolimas. Tai nelogiška vokiečiams.

--Tad kas čia gali būti?

--Pamatysime. Bet mes negalime pasilikti nieko neveikdami ir žiūrėti kas bus toliau.

--Ką turime daryti?

--Pasiųsti pastiprinimą Middletonui. Dvi šarvuotas divizijas.

--Aišku, tai bus geriausia, -- pasakė Bradley. Bet jūs žinote, kad viena divizija turėtų būti paimita iš Pattono.

--Tad kas?

--Georgui nepatiks prarasti vieną diviziją, ypač kai už kelių dienų jis pradės puolimą Sarre.

--Jam pasakysit, -- atkirto Eisenhoweris, -- kad Ike vadovauja karui.

Antrą diviziją jis paėmė iš IX armijos Olandijoje.

Į Versalį pradėjo plaukti telegramos, visos jos pranešinėjo tą patį: Ardenuose prasidėjo tikras pragaras. Bet Eisenhowerio štabe niekas nenorėjo pagalvoti, kad tai Hitlerio generalinė ofensyva Antverpeno link.

Ardenų pietuose vėlai naktį vokiečių gen. Balck štabe suskambėjo telefonas. Hitleris norėjo asmeniškai kalbėti su generalu.

--Nuo šio momento, Balck, mes neturime užleisti nė vieno sprindžio žemės. Dabar mes žygiuosime pirmyn.

Oras buvo toks, kokio Hitleris norėjo: migla ir lietus neleido veikti amerikiečių aviacijai.

Hitleris kalbėjo penkias minutes su gen. Balck.

--Balck! Balck! Vakary fronte viskas pasikeitė. Mes turime pergalę savo rankose. Mes turime visišką pergalę!

Po vidurnakčio sąjungininkų žvalgybos agentas iš Vokietijos pasiuntė per radiją pranešimą: "Penkiolika Junkers--88 ir devyniasdešimt Junkers -- 52 pa-

kils šį rytą 1 val. 45 iš Paderborn -- Wahn, Tikslas 15 km, nuo Aachen. Grįžimas atgal numatytas 5 val. 30."

Reikėjo laukti vokiečių parašiutininkų. Ir tuo momentu, kai pranešimas buvo skaitomas sąjungininkų štabe, 1,200 vokiečių parašiutininkų, vadovaujami von der Heydte, lipo į didžiuosius Junkers transporto lėktuvus. Tą pačią valandą trys stambūs amerikiečių daliniai gavo įsakymą žygiui į Ardenus. Šie trys daliniai turėjo atvykti anksčiau, negu Ardenų gynėjai tikėjosi, bet ne vėliau, kol vokiečiai dar nesunaikino.

Blogos žinios rinkosi vyriausiam amerikiečių štabe.

Stiprios Volksgrenadierų kolonos, palaikomos Dietricho tankų, galutinai pralaužė liniją ir artėjo prie Krinkel ir Rocherath miestelių. Amerikiečiams tai buvo durys, pro kurias turėjo pereiti 2 ir 99 divizijos, besitraukiančios į vakarus. Už kelių valandų ši vieta tapo brangiausia Europoje ginama vieta.

New Yorke, tie kurie skaitė sekmadieninį laikraštį ir ramiai pusryčiauo, dar nesidomėjo Ardenų ofensyva. Jei jie būtų norėję ką apie tą mūšį sužinoti, būtų sunkiai suradę straipsnį, kuris apie tai minėjo. N. Y. Times 19 puslapy: "Smarkus vokiečių puolimas prieš pirmąją armiją", bet toliau buvo padrąsinta, kad priešas brangiai užmoka, norėdamas sukliudyti Hodges, veržimąsi.

Ir tą gruodžio 17 rytą stipriausias mūšis vyko prie Clervaux, ant didelio kelio į Bastogne. Auštant vokiečių tankistai Tigruose ir Panterose su entuziazmu laukė per kelius kilometrus nuo Clervaux. Tai kliudė žygiui į Bastogne, kuri turėjo būti, pagal planą, paimita prieš pietus.

Trečią valandą po pietų Clervaux buvo visiškai apsuptas. Pėstininkai ir tankai daugely vietų pralaužė rezistencijos linijas ir žygiavo į miestelį iš trijų pusių. 28-toji divizija buvo palūžusi. Iš jos likę trys izoliuotai pulkai mušėsi, kad pristabdytų vokiečių atplūdį.

Fullerio pulkas, sumažėjęs iki kelių grupių, traukėsi į paskutinę rezistencijos tašką Clervaux. Miestely jau nebuvo šaudmenų ir jokios vilties laimėti. Fuller tai žinojo. Bet jis norėjo laimėti laiką užpakalinėms pozicijoms.

Vienintelis klausimas tebuvo: kada Clervaux kris?

11 val. 30 m. kai tankai užėmė miestelio pilies mūrų ir moterys su vaikais meldėsi bažnyčioje, miestelio vyresnieji atėjo pas amerikiečių pulkininką maldauti pasiduoti. Fuller pakratė galvą. Jis įsakė kautis iki galo.

Už pilies mūrų gatvelės prisipildė tankų. Jie atšliaužė iš pietų, rytų ir šiaurės. Pradžioj tai buvo 2-os divizijos Panteros, paskui žemę sudrebino milžiniški Tigrai. Pagaliau pasirodė baisieji Karališkieji Tigrai, super tankai. Ir visą naktį tankai vis nauji ir nauji atvykdavo. Jų buvo pilnos gatvelės ir jie skubėjo pirmyn bijodami prarasti minutę. Jie prakirto frontą, tad nereikėjo gaišti.

Gruodžio 18 rytą penkiasdešimt vokiečių kolonų infiltravo į Ardenus. Vienos pažengė tik vieną kilometrą, bet didelės jų skaičius dešimt ir dvidešimt kilometrų, o vieną padarė net 50 kilometrų.

Vokietijoj radijo kartojo Mantuffel pergalės šauksmą: "Mes padovanosime Fuehieriui Antverpeną, kaip Kalėdų dovaną!"

Hitlerio štabe visi buvo patenkinti. Viskas vystėsi kaip buvo numatyta. Paryžių apėmė panika. Versaly Eisenhoweris dabar įsitikino, kad tai generalinė vokiečių ofensyva. Jo nutarimu buvo anuliuota Pattono ofensyva Sarre. Jis gavo įsakymą pasukti su šešiom divizijom į šiaurę ir pulti vokiečių kairįjį sparną. Susitikęs su Pattonu ir Bradley Verdune, Eisenhoweris aptarė kontratakos planą. Hitleris manė, kad Churchillui ir Rooseveltui reiks savaitės laiko tokiam nutarimui.

Manteuffelio trys divizijos artėjo į Bastogne. Jų vadas Luttwitz perėmė vieną radijo telegramą, dėka amerikiečių nerūpestingumo. Iš jos sužinojo, kad 82-oji ir 101-oji orinės divizijos jau pakeliui į Ardenus. Jis buvo patenkintas matyti šias elitines divizijas panaudojant kaip paprastus pėstininkus. Tas reikė, kad amerikiečių rezervai buvo liesi.

Jos greičiausiai keliavo ta pačia kryptimi, kaip ir jo divizijos į Bastogne, bet tas jo nejaudino. Jis buvo tikras, kad jo tankai atvyks pirmieji.

(Bus daugiau)

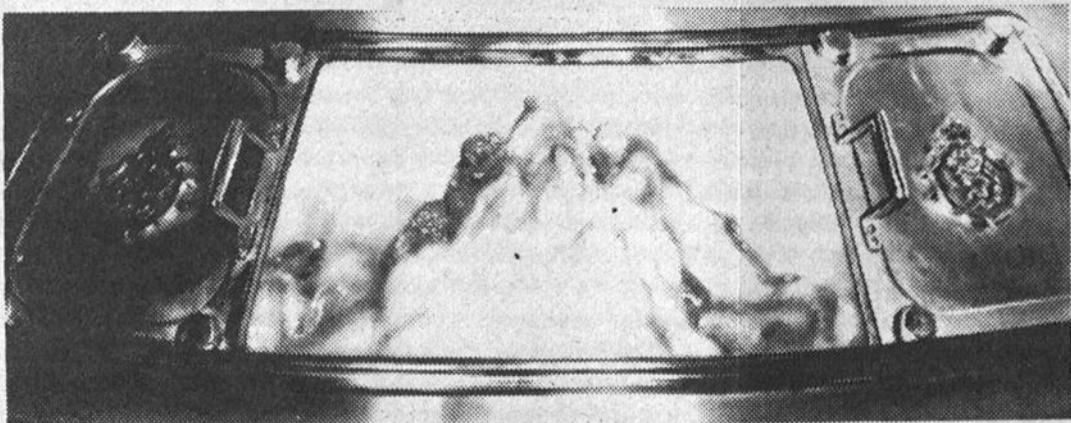
TODĖL, KAD STROH'S

YRA UGNIMI VERDAMAS,

TAI JOKS KITAS

AMERIKOS ALUS

NEGALI PRILYGTI STROH'S

Virimas, kurį jūs matote vykstant katile, yra sukeltas tiesioginės ugnies katilo apačioje. Ta kraštutinė kaitra ištraukia puikiausią skonį iš puikiausių produktų... padarydama Stroh's šviesesnį ir švelnesnį. Pasimėgauk gaivinančiu skirtumu vienintelio Amerikoje ugnimi virto alaus šiandien!

The Stroh Brewery Company, Detroit 26, Michigan

Jums patiks

Stroh's
...geresnis!

LIETUVIŠKI SORIAI, JUODA DUONA. AUKŠČIAUSIOS RŪŠIES RŪKYTI KUMPIAI. DEŠROS IR SKILANDŽIAI PIGIOMIS KAINOMIS GAUNAMI KRAUTUVĖJE

MARTHA & PETER LISAUSKAS

6409 56 ROAD, MASPETH 78, N. Y.

Telephone: TWainig 4-8087

Prekes siunčiame ir per paštą.

ISKIRPKITE IR ATSIŪSKITE ŠĮ KUPONĄ

Prašau atsiųsti

Nurodykit prekę

Nurodykit adresą:

Name

No. Street City State

DIRVA

- THE FIELD -

Established in 1915
6907 Superior Avenue
Cleveland 3, Ohio
HENDERSON 1-6344

Prenumerata metams: \$10.00 Laikraštis išeina tris kartus savaitėje: pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais, išskyrus šventes.

Redaguoja: Balys Gaidžiūnas ir Vytautas Gedgaudas

Redakcinę kolegiją sudaro: P. Bastys, E. Čekienė, J. Čiuberkis, R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.

Lithuanian Newspaper • Issued in Cleveland every Mon., Wed., and Fri. except in case of Holidays • Published by American Lithuanian Press Radio Ass'n VILTIS, Inc. (Non-profit) • Editor-in-chief: Balys Gaidžiūnas • Subscription per year: \$10.00. Single copy 10 cents • Second Class Postage Paid at Cleveland, Ohio.

Valterį Banaitį pasitinkant

Kurie seka lietuvišką spaudą, tiems Valteris Banaitis nėra svetimas Amerikos kontinente. Jo straipsniai laiks nuo laiko pasirodo laikraščių puslapiuose. Tačiau į šį kontinentą Valteris Banaitis pirmą kartą koją įkėlė vasario 25 d. New Yorke. Ir čia išbus iki balandžio mėn. vidurio. Neabejotina, kad ne vienas tūkstantis mūsų tautiečių turės progos jį pamatyti ir jo pranešimų pasiklausyti. O pasiklausyti tikrai verta, nes Valteris Banaitis, daugelyje sričių turėdamas neabejotinų gabumų, o ir kai kurias galimybes nemažai nauja patirti, galės nemažai ir papasakoti.

Valteris Banaitis yra Mažosios Lietuvos sūnus — tilžiškis. O Tilžės kraštas Lietuvai yra davęs eilę šaunių kovotojų, kurie pačiais garbingaisiais darbais yra įsirašę į mūsų istoriją. Ir Valteris Banaitis dar 1937 m. nacional-socialistų žydėjimo metais, turėjo drąsos parašyti, kad jo gimtasis kraštas yra Lietuva, nors dėl to turėjo iš ten ir pasitraukti.

Daugelis lietuvių išeivių iš Vokietijos Valterį Banaitį atsimena, kaip lietuviškos muzikos ir dainos ugdytoją ir populiarioją. Apie tai jis sako:

— Mano stovyklinio gyvenimo darbas muzikos srityje prisimintinas 1945 Tėvynės Garsų ansambliu, kurį įkūriau Haffkruge, šiaurės Vokietijoje. Ansamblis turėjo chorą, šokėjus ir vaidintojus. Malonu buvo dirbti su lietuvių kultūriniam gyvenime žinomais asmenimis, kaip rašytojais A. Rimvydžiu, J. Kruminu, N. Mazalaite, P. Nevaravičium, J. Cicėnu, aktorium J. Gendrimu ir kt. Tačiau jau 1946 m. teko vadovauti Spakenbergo stovyklos chorui, su kuriuo dirbau iki 1958 m. Prie artimųjų bendradarbių eilės prisidėjo fotografijos menininkas V. Augustinas, kun. V. Dabušis. Su šio choro pasirodymais yra koncertavę žymieji lietuvių solistai: J. Nauragis, J. Ivanauskas, J. Augaitytė, I. Motiekaitienė, palydint simfoniniam orkestrui.

— Vėliau, ligos spaudžiamas 1946 metais buvau priverstas atsigulti į Edmūnsthalio sanatoriją gydantis nuo džiovos. Taip 1946-47 metais mano darbas buvo sulėtintas, bet ir tai neapleidau Spakenbergo stovyklos choro, kuriam ir toliau vadovavau, nes stovykla buvo netoli sanatorijos.

Nuo 1953 m. vasaros Valteris Banaitis dirba Radio Free Europe stotyje, Miunchene, žurnalistinį darbą. Šiuo metu eina Pietų Vokietijos korespondento pareigas. Į šį darbą įeina vokiečių spaudos sekimas, svarbesnių įvykių reportažai, prašymai, be to pasikalbėjimai su pabėgėliais iš Rytų Europos.

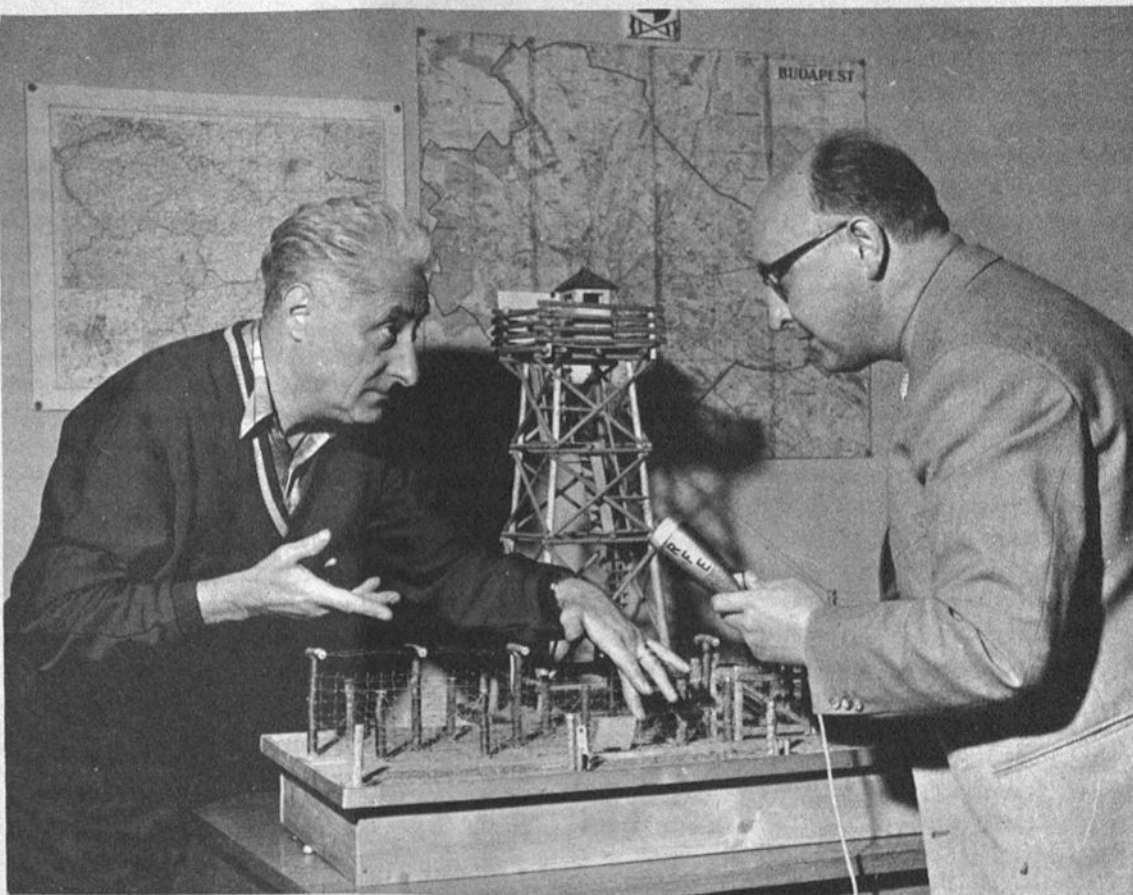
Lietuviškoje visuomeninėje srityje Vokietijoje sąlygos gan ribotos, bet būdamas PET Seimo narys, Baltų Draugijos Vokietijoje valdybos narys, turi progų tą darbą judinti. Ypač muzikos srityje, kad lietuviškomis gaidomis būtų aprūpinti radiofonai ir muzikiniai vienetai. Turi nemažai progų sekti ir Lietuvos reikalus, ypač padėti krašte.

Kaip žinia, pagrindinis Valterio Banaičio atsilankymo tikslas yra vėl užmegsti ryšius su tautiečiais, atnaujinti senas pažintis, pasidalinti įspūdžiais apie praeitį — išsikalbėti apie tėvynės ateitį.

V. Ad.

Valteris Banaitis diriguoja orkestrui, lietuviškos muzikos į džioklę įgrojimo metu.

Valteris Banaitis, kuris kovo 10 d. 7 val. vak. Chicagoje Jaunimo Centre padarys pranešimą apie padėtį Lietuvoje, Laisvosios Europos įstaigoje Muenchene klausinėja pabėgėlį iš anapus geležinės uždangos, apie sovietų pasieny padarytus įrengimus suklūdinti bėgimui į Vakarus.

KLAUSIMAS: KUO TOLIAU REMSIS ALTAS?

Spauda apie audienciją ir po audiencijos

BENDRASIS DŽIAUGSMAS

Visa Amerikos lietuvių spauda vieningai pabrėžė, kad Lietuvos Nepriklausomybės šventės minėjimą šiemet labiausiai išskėlė lietuvių delegacijos priėmimas Baltuosiuose Rūmuose. Reikštas džiaugsmas, kad galingiausios pasaulio valstybės galvai yra pažįstama Lietuvos ir kitų Pabaltijio tautų problema ir kad Amerika gynė bei gina tautų laisvės principą.

Prezidentas delegacijai priminė savo kalbą Jungtinėse Tautose, kur jis pareiškė Amerikos nusistatymą prieš kolonializmą, taigi ir prieš sovietinį kolonializmą Baltijos kraštuose. Tokie pareiškimai negali mūsų nedžiuginti, nors prezidentas, būdamas realus, kartu pastebėjo negalįs dabar pažadėti kokių nors konkrečių įsipareigojimų.

POLITINIO MŪSŲ GYVENIMO SKAUDULIAI

Bet mūsų spauda taip pat įžvelgė ir kitą šios audiencijos pusę. Draugas taikliai pastebėjo, kad laimėjimas Amerikos lietuvių delegacijos priėmimu Baltuosiuose Rūmuose taip pat "atnešė pralaimėjimą mūsų visuomenės suvienijimo reikalui". Šis pralaimėjimas pasireiškė Amerikos Lietuvių Tarybos (ALT) vadovaujančių asmenų nesugebėjimu "parodyti tautos reikalų supratimo, visuomenės konsolidacijos reikalo ir bendradarbiavimo prasmės" (Nr. 41).

Dirva apgailestavo, kad "ši kartą buvo daroma tiek klaidų ir tokių, kurios dar ilgai grauš lietuviškas akis", nes kai kurie mūsų asmenys, politikaus dėdėmis, pasirodė labai maži ir "bendrus lietuvių reikalus sumaišė su savo asmeniniais ambicijomis ir per kitų galvas lipo, kad tik savąją prakįštų" (Nr. 22).

Darbininkas neigiamu faktu laiko tai, kad Altas Bendruomenės iniciatyvą gauti audienciją ir bendradarbiavimo norą "sutiko nedraugiškai, kaip tai darė ir praityje, telaikydamas lietuvių reprezentavimą savo monopoline teise" (Nr. 15). Darbininko manymu, tokios Alto taktikos vaisius buvo tas, kad iš Alto kai kurie "daug nusipelnę ir Altui ir lietuvių visuomenei veikėjai pasitraukė, o visuomenės dėmesys nukrypo į delegacijos sudarymo ir jos veikimo užkulius", kurie mūsų spaudoje prasižėdė aštriais vertinimais.

PRIEŠ MARKSISTINĘ DIKTATŪRĄ IR ASMENS KULTŲ

Prie tokių vertinimų priklauso Laisvosios Lietuvos pastaba, kad "dvi veidais žiūri ir melas apvaldė mūsų gretas: šauktis demokratu, keikti kitus fašistais ir veikti diktatorium" (Nr. 4). Visu ryškumu šitai pademonstravo audiencijos byloje Alto direktorius dr. P. Grigaitis, akivaiz-

džiai įrodęs "nesugebąs dirbti bendro darbo" (Draugo Nr. 41).

Dėl to Draugas čia pat pasisakė prieš toleravimą "marksistinės diktatūros -- ar ji būtų iš kairės ar iš dešinės". Iš tikrųjų buvo prieita prie to, kad Keleivis ėmė skelbti, jog "Naujiųjų redaktorius Alto sekretorius vadovauja lietuvių delegacijai", kad Naujiuosius ėmė tvirtinti, jog "delegacijai vadovauja Lietuvių Tarybos vykdomasis komitetas", o "vieninteliu kalbėtoju" turįs būti dr. Grigaitis!

Darbininkas randa, kad tai ne kas kita, kaip "Grigaičio asmenybės kulto" organizavimas, ir pastebi: "Pradžioje Naujiuosius tą Grigaičio asmenybės kultą mėgino paremti 'autoritetingu šaltiniu'. Bet kad tokis anoniminis 'autoritetingas šaltinis' gali būti suprastas kaip pats Naujiųjų redaktorius Grigaitis, tai paskiausoje informacijoje tas kultas buvo paremtas (Naujiųjų terminu) 'Baltojo namo' autoritetu... Mat ir Grigaičio ypatinga 'valdžia' iš kur nors turi ateiti -- iš 'autoritetingo šaltinio', iš 'Baltojo namo' (Nr. 15).

Šitokio viešpatavimo pastangos pasirodė esančios tragiškos.

PER KITŲ LAVONUS

Tragiškos visų pirma tuo, kad Altas, pirmininko L. Šimučio laiškų pasisakęs Baltųjų Rūmų neieškąs ir su Bendruomene kartu neina (Dirvos Nr. 23). Vienybės pastebėjimu, čia pat savo nusistatymą iš pagrindų pakeitė: "Prasidėjo kontraveikla -- Alto vykdomasis komitetas negalėjo sutikti su mintimi, kad kas nors kitas Amerikoje 'paveržtų' iš jų ilgus metus laikytąjį Washingtono lankymosi monopolį. Komitetas ėmėsi desperatiškų žygijų kaip tik tuo metu, kai jau buvo paaikšėjęs, jog bendruomenė audienciją Baltuosiuose Rūmuose gauna vasario 16 d. ir kad jau sudaroma delegacija" (Nr. 8).

Tragiškos tuo, kad Baltuosius Rūmus Altas veržėsi per kitų lavonus. Čia turėjo būti likviduotas dr. P. Vileišis, apie kurį amerikiečių kanalais (!?) buvo surinkti į inkriminuojamą duomenys ir prieš kurį viešai buvo pasisakyta kaip prieš "blefuotoją" bei "persona ingrata":

"Šalia tos dokumentacijos betgi atsirado ir septyni skundai prieš dr. Petrą Vileišį. Šešiuose jų įvairiais atvejais buvo nurodoma dr. Vileišio, kaip respublikono, priešiška veikla prieš Connecticuto ir Waterburio demokratų, ypač rinkimų metu, o septyntajame skunde dr. Vileišis buvo kaltinamas ir diskredituojamas kaip asmuo -- kad pasi-savinęs svetimus pinigus" (Vienybės Nr. 8).

Tragiškos pagaliau ir tuo, kad Altas, apsisprendęs su Bendruomene į Baltuosius Rūmus eiti (vienas nueiti negalėjo), toliau rūpinosi ne audiencijos geru pasisekimu, bet "Grigaičio asmenybės kulto" organizavimu. Vi-

sos Bendruomenės pastangos įsiūlyti asmenį, kuris ekspresyvia forma perduotų prezidentui delegacijos memorandumą, atsimušė kaip žirniai į sieną.

Negalėjo pro veto praeiti nė vienas siūlomasis asmuo, dėl to ir padariniai ne tokie, kokių norėjome: "Delegacijos priėmimas buvo itin šiltas. Deja, sudarytos galimybės nebuvo šimtaprocentiniai išnaudotos. Asmeniškai pasireiškimai liko padaryti didesnėmis vertybėmis už patį tikslą (memorandumą pateikti veržte įsiveržė dr. Grigaitis -- mūsų pastaba).

Paskutinėmis audiencijos minutėmis padėti išgelbėjo inž. A. Rudis. Inž. A. Rudis surado progą paklausti ir gauti atsakymą, kad JAV vyriausybė laikysis ankstesniojo Amerikos nusistatymo -- nepripažinti Lietuvos pavergimo" (Draugo Nr. 50).

PASIJUTOME ESĄ AKLIGATVY

Audiencijos byla dar nebaigta. Reikia sutikti su Draugu, kad šios skaudžios pamokos "padarinių dar mes negalime pramatyti" (Nr. 41). Kai kas, Bendruomenės atstovų iniciatyva laimėję prezidento audienciją, to paties Draugo teigimu, "pralaimėjo lietuviškos visuomenės pasitikėjimą" (Nr. 41).

Darbininkas gi sustojo prie klausimų: "Greitosiom kils taip pat grupės klausimai: ar iš tokių institucijų pačiam trauktis ar mėginti ją išvalyti? Nesiskubinantieji veikti ims filosofiška ginčytis: ar kaltas tas, kuris apgauna, ar tie, kurie duodasi apgaunami? Ar tas, kuris elgiasi kaip diktatorius, ar tie, kurie toje organizacijoje diktatūrą toleruoja?"

Palieka betgi tuo tarpu neginčijamas faktas, kad po dabartinių spaudos pasisakymų, ištikimi dr. Grigaičio kultui pasiliko Naujiuosius, Keleivis. Spaudos didžioji dalis nuo jo pasitraukė. Lieka klausimas: kuo toliau remsis Altas, jei jis norės turėti visuomeninės atramos, bet nenorės išsižadėti diktatūros" (Nr. 15).

Spaudoje jau svarstomas Alto reformos klausimas, bet apie tai kita proga.

S. Meškys

IŠSKIRKIME GENDANČIUS DALYKUS

Pr. Alšėnas priekaištauja Juozui J. Bachuniui, dėl keliama negyvenančių lietuvių tarpe ir sako "ar prasminga buvo, taip toli gyvenančiam nuo Australijos Juozui J. Bachuniui, įsikirti į to krašto lietuvių gyvenimą ir jų ginčus?"

Jei gendančių dalykų neišskirsi, neatrinks, tai jie gali supūdyti ir visus kitus sveikus. Jei pūvančios organizmo dalies neišpjausi ir nenurodysi, jog ji pūva, gangrena apims visą organizmą.

Turime gerą pavyzdį iš Alto gyvenimo. Jei kas mėgino Altui papriekaištauti, tai tas buvo puolamas, jog eina prieš lietuvių vienybę, kad padeda priešams. Šiandien paaikškėjo, jog Alto kūnas senai buvo apimtas pūvėsio, tik vis dangstė nuo visuomenės akių.

Pr. Alšėnui turėtų būti aišku, kad bet kokios blogybės kėlimas viešumon visada išeina į naudą visuomenei. Demokratinė santvarka tuo ir skiriasi nuo diktatūrinės, jog pirmoji eina viešuoju keliu, o antroji slapta ir visokių trūkumus slėpdama nuo visuomenės.

A. MUSTEIKIS,
Detroit

MONTESORI ŽIDINYS IR PAGONYBĖ

Mūsų emigraciniame gyvenime augant metų skaičiui, lygia-grečiau didėja ir rūpestis išlaikyti savąjį jaunimą lietuvišką. Drauge sunkėja uždavinys išugdyti lietuviškoje dvasioje jau čia gimusius.

Tačiau, veikiančio Chicagoje Montessori židinėlio sugalvota priemonė lietuviškos palikimo sugrąžinti senovės pagoniškas šventes ir papročius, vietoj krikščioniškųjų, neišlaiko kritikos. Apie tokius jau praveistus bandymus skaitėme "Dirvos" 19-me Nr. Vasario 14 d. š. m., aprašant "Vaikų žiemos šventę".

Tiesiog groteskiškai atrodo sumanymas švesti saulės kulto šventę mūsų erdvės užkariavimo amžiuje, kada žmogus pakilęs nuo žemės virš stratosferos, kelių valandų laikotarpyje, metė tris saulės patekėjimus ir nusileidimus.

Tais, nuo mūsų labai nutolusiais laikais, saulės sugrįžimo į žemę, taip pat ir jos nusigręžimo apeigos, buvo iššauktos paties gyvenimo. Tokias šventes su laužais ir linksmybėmis turėjo ne vien lietuviai, bet ir kitos tautos, gyvenusios zonoje, kur ilgą laiką tarp saulės mažai nepasirodant, žmonės labai pasigedavo šviesos ir šilumos.

Mums, vien tik mygtuko spustelėjimu žiemą ir vasarą skendėjant šviesoje ir šildantis dažnai nematant nė liepsnos, prie visų moderniosios amžiaus patogumų, siekti įvesti į krikščioniškąs Kalėdų šventes pagoniška-jį elementą, reikštų padaryti iš jų tik parodiją. Kažin ir patys vaikai, dalyvaujantieji tokioje šventėje, vėliau išaugę ir išsimokslinę aukštos kultūros su-pami bei pažinę krikščionybę, ar pateisintų tokias pastangas. Krikščionybė yra universalioji, universalios yra ir jos tradicijos.

Pagalau, norint pagerbti savo žiląją senovę, galima suvaidinti ir senovės kulto šventę, kaip paminėjimą, patogių laikų, bet neprasilenkiant su tikrove. Neatrodė, kad pagonybės laikais saulės, ar žiemos šventėje būtų dalinamasi dovanomis. Tačiau, jeigu ir būtų, vargu vaikai davė suaugusiems, o ne atvirkščiai.

Pagal tą patį minčių asociaciją apie autentiškumą, ar tikrovę, negalima apiekti ano minėto straipsnio pabaigoje pastraipos, kur paliesta tiesioginė Chicago lietuviško Montessori židinio veikla. Z. M. rašo, kad čia priešmokyklinio amžiaus vaikai yra auklėjami moksliškais pag-rindais. Atrodo, kad to vardo židiniui, tikėtų auklėti vaikus išimtinai Montessori nustatytu metodu ir tokio amžiaus, koldam Montessori buvo skirusi savo mokslinei palikimui.

O.A.,
Chicago

Kas Dirvos neskaityt
- daug nustoja!

METAI BE BRONIAUS DIRMEIKIO

1961 m. kovo mėnuo nešė ar-
tėjančio pavasario džiaugsmą.
Chicago miesto namų stogus
švelniai glostė pavasario saulės
spinduliai. Visa gamta kilo nau-
jam gyvenimui. Deja, ne visiems
buvo lemta gerėtis tuo atbunda-
niu pavasario džiaugsmu.

Kovo 13 d. suskambėjo Mar-
quet Parko bažnyčios varpai
skelbdami lietuvių visuomenei
liūdną žinią, kad šiandieną su
šiuo pasauliu atsiskyrė teisių
mokslo daktaras Bronius Dir-
meikis. Taigi tą dieną neteko-
me tauraus lietuvių. Raštu ir gy-
vu žodžiu kovotojo už Lietuvos
laisvę. Gabaus teisininko, suma-
naus spaudos darbuotojo, laikraš-
čių redaktoriaus, politinių žinių
pranešėjo bei komentatoriaus.

Mirtis atėjo staigiai ir neti-
kėtai, kuri pakirto Dr. Br. Dir-
meikio gyvenimo siūlą. Atsiskir-
damas su šiuo pasauliu Dr.
Dirmeikis paliko daug neužbaigtų
darbų ir neįvykdytų planų.

1960 m. ruduo ir 1961 m. pa-
vasaris buvo be galo negailėstin-
gas lietuvių bendruomenei. Per
trumpą laiką neteko keturių
spaudos redaktorių, keletos
mokslo bei visuomenės veikėjų.

JAUNYSTĖ IR IŠSIMOKSLINIMAS

Dr. Br. Dirmeikis išvydo šį
pasaulį 1910 m. sausio 24 d.
Kražių valsčiuje, Raseinių apskr.
Taigi buvo žemaitis, žemaitiškos
tarties ligi mirties neslėpė ir
savo radijo kalbose.

Tėvai turėjo neperdidžiausią ti-
klį. Bronius augo keletos vaikų
šeimoje.

Dr. Br. Dirmeikis iš prigim-
ties turėjo didelius protinius ga-
bumus ir mėgo mokslą. 1930
m. baigė Kražių Žiburio gimna-
ziją. Tais pačiais metais persi-
kėlė gyventi į Kauną. Įstojo į
Vytauto Didžiojo U-tą Teisių Fa-

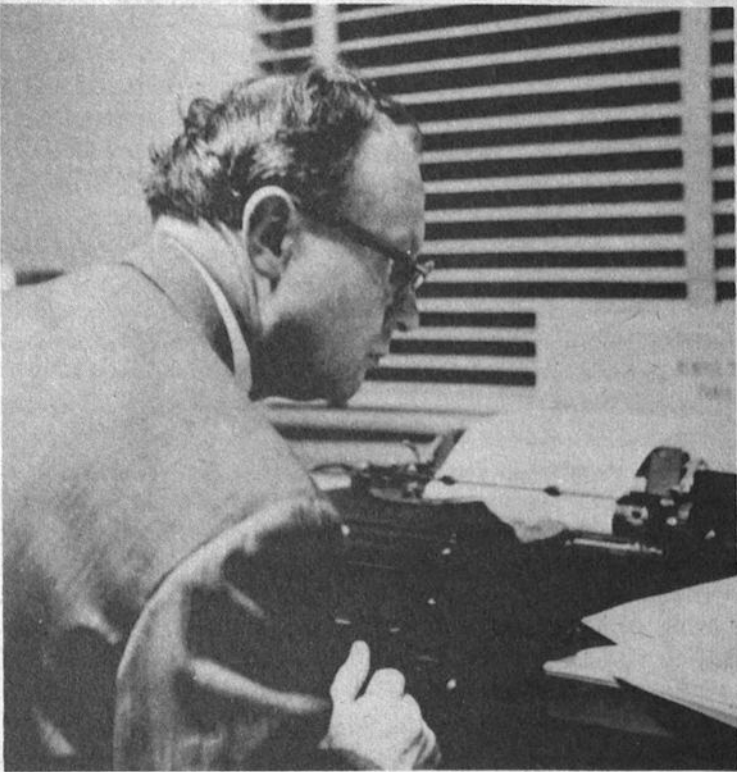
JUOZAS JUREVIČIUS

kultetą teisių skyrių, kurį 1934
m. labai gerais pažymiais baigė
gaudamas diplomuoto teisininko
vardą.

Studijuodamas daug rašė tau-
tinės krypties spaudoje. Kai 1932,
m. kilo sumanymas uždaryti Kra-

filisteris. Redagavo Neo Lithu-
ania leidžiamą žurnalą Studentų
Balsą. Priklausė Tautininkų Sa-
gai, kurį laiką dirbo Tautininkų
S-gos centro valdyboje.

Baigęs universitetą gilino stu-
dijas Bazelio, Vienos ir Pa-
ryžiaus universitetuose. Tuo lai-
ku sukūrė šeimą. 1942 m. Vil-
niaus U-te, taip pat labai gerai,

Velionis Bronius Dirmeikis, kai redagavo Margutį...

zių gimnaziją, o jos vieton Kel-
mės progimnaziją paversti gim-
nazija, tai Dr. Br. Dirmeikis
paleido visą seriją straipsnių,
kuriuose ragino švietimo vado-
vybę gimnaziją palikti istoriniu-
se Kražiuose.

Būdamas studentu buvo Korpi
Neo-Lithuania narys, o vėliau

apgynė mokslinį darbą -- Vek-
selio rekvizitas, už kurį gavo
daktaro laipsnį. Vadinasi, ir karo
audrai siaučiant, Dr. Br. Dirmei-
kis nesėdėjo rankų sudėjęs, o dir-
bo ir savo sunkų darbą gražiai
apvainikavo.

Dėstė prekybinę teisę Preky-
bos Institute Klaipėdoje. Bendra-
darbiavo spaudoje: Vaire, Lietu-
vos Aids, Akademike, ir kituose
laikraščiuose.

Sovietams pirmą kartą okupa-
vus Lietuvą Dr. B. Dirmeikis
pasitraukė į Vokietiją. 1941 m.
kilus vokiečių - sovietų karui,
kaip vertėjas, grįžo į Lietuvą.
Tuoju susirio su buvusiais
savo bendradarbiais juos įspė-
damas, kad su vokiečiais reikia
būti atsargiems, nes jų tikslai
neaiškūs ir jie mums nieko gero
nežada.

Vokiečių okupacijos metu dir-
bo kaip asistentas Vilniaus u-te,
o Kaune vertėsi advokatu. Ad-
vokato darbas jo neviliojo. 1944
m. bolševikams antrą kartą oku-
pavus Lietuvą, Dr. Br. Dirmei-
kis pasitraukė į Prancūziją, o
iš ten atvyko į JAV. Pirmiausia
apsistojo Waterbury, o vėliau
persikėlė į Chicago.

Vokiečių okupacijos metais Dr.
B. Dirmeikis buvo vienos iš po-
grindžio organizatorių ir veikė-
jų.

VISUOMENINĖ IR PROFESINĖ VEIKLA

Dr. B. Dirmeikis nors metų
skaičiumi buvo jaunas, bet turė-
jo stiprų profesinį pasiruošimą
ir didelį supratimą bei nuovo-
ką apie visuomeninį bei politinį
darbą. Knyga ir žurnalistika bu-
vo jo nuolatinis gyvenimo palydo-
vai. Kurį laiką redagavo Vairo
žurnalą. Tuometinė Lietuvos vy-
riausybė, matydama jo gabumus,
pavedė gana atsakingą darbą

redaguoti Lietuvos Aids. Reda-
guoti politinį laikraštį reikia tu-
rėti ir didelį valstybinių reikalų
supratimą, kurių Dirmeikiui ne-
trūko.

Dr. B. Dirmeikis buvo apdo-
vanotas dideliais įgimtais gabu-
mais, todėl pasirinko mokslo sie-
kimą, kaip tikslą ne vien tik savo
naudai, bet geresniam patarna-
vimui savam kraštui, savam
broliui bei sesei lietuviui. Jis
buvo ne tik geras teisininkas,
bet taip pat domėjosi sociali-
niais bei ekonominiais reika-
lais.

Visą savo gyvenimą dirbo
daug, kad tik daugiau galėtų pa-
tarnauti savo tėvynei ir tautai:
Per ilgai dirbdamas užmiršo sa-
vę, savo sveikatą. Jis nesigai-
lėjo laiko ir energijos, kad pasi-
imtas darbas būtų atliktas gerai
ir organizacijai duotų daugiau
gyvumo ir lankstumo.

Dr. B. Dirmeikis paliko gana
gilius pėdsakus, įmintus į Lietu-
vos kultūrinį, ekonominį bei tau-
tinį dirvoną. Ji prisimename,
kaip gerą šeimos vyrą, kaip
mokslininką, visuomenininką, pub-
licistą, gerą valstybės tarnauto-
ją, laikraščių redaktorių ir ne-
pamainomą politinių žinių ko-
mentatorių. Po jo mirties, šioje
srityje pasirodė tuštumo, kuri
kaip žaizda lengvai neužgydo-
ma.

TREMTIES KELIAS

1944 m. bolševikams okupavus
antrą kartą Lietuvą, Dr. Dir-
meikis su šeima pasitraukė į
Prancūziją. Gyvendamas tremty-
je taip pat nesėdėjo rankų sudė-
jęs, o griebėsi politinio darbo.
Gavo mandatą iš JAV Lietuvai
Vaduoti Sąjungą atstovauti. Tas
pareigas ėjo nuo 1945 m. iki
1947 m. Jis plačiai informuoda-
vo Lietuvai Vaduoti Sąjungą ir
kitas organizacijas, kaip lietu-
viams pabėgeliams sekasi Vokie-
tijoje, Austrijoje bei Prancūzi-
joje. Kokios pokario nuotaikos
vyrauja Europoje. Gavę tokias in-
formacijas tautinės minties A-
merikos lietuviai darė spaudimą
į šio krašto atatinamus orga-
nus. Daug tos žinios prisidėjo
prie atstovo Stratton įteikto kong-
resui biliaus įsileisti tremtinius
į JAV. Dr. B. Dirmeikis atvykęs
į Ameriką pradėjo talkininkauti
Dirvoje, Margutyje, Vienybėje,
ir kit.

1948 m. Lietuvai Vaduoti Są-
jungą, Amerikos Lietuvių Mi-
sija ir Tautininkų Centrai su-
stabdžius veiklą, o vieton jų tri-
jų buvo sudaryta nauja organi-
zacija -- Tautinė Sąjunga. Buvo
sudaryta Tautinės Sąjungos cen-
tro valdyba su A. Oliu prieša-
kyje. Valdyboje dalyvavo ir Dr.
Dirmeikis.

1950 m. Dr. B. Dirmeikis ap-
sigyveno Chicagoje. Pradėjo re-
daguoti a.a. kom. Antano Vana-
gaičio įsteigtą žurnalą Margu-
tį. Taip pat buvo nuolatinis Mar-
gučio radijo programų politinių
žinių pranešėjas bei jų komenta-
torius. Mokėdamas keletą pag-
rindinių kalbų galėjo lengvai ste-
bėti pasaulio įvykius ir vakarais
juos patiekti Chicagoje lietuviškai
visuomenei. Taip pat per tą patį
radiją buvo išvystęs plačius pa-
sikalbėjimus įvairiomis temomis
bei vedęs diskusijas. Nei vienas
svarbesnis įvykis nebuvo
praleistas, kad Dirmeikis jo
nepačūpinėtų.

Be redagavimo darbo Margučio
įstaigoje buvo teisinis patarėjas.
Sąžiningai tvarkė įvairius mūsų
tautiečių reikalus.

Su Dr. B. Dirmeikio mirtimi
daug kas pasikeitė. Ir žurnalas
Margutis pasidarė šaltesnis. Ne
visi mėgstame po dausas skrajo-
ti. Eilinis skaitytojas mėgsta
paprastumą ir aiškumą.

Dr. Dirmeikis drauge su V.
Rasteniu yra parašę gana įdomią
knygą: --Lietuva Tironų
Pančiuose.

ASMENS VERTYBĖS

Praslinko jau ištisi metai, kai
Dr. B. Dirmeikio neturimo savo
tarpe, tačiau palikti jo dvasios
pėdsakai šiandien tebejaudina
visur, kur tik vėlionies būta, dir-
ta, kalbėta, rašyta ir pan. Dr.
B. Dirmeikis bendruosius reika-
lus statydavo pirmoje eilėje. Bu-
vo iš prigimties tautinės sro-
vės atstovas, bet kartais nepa-
gailėdavo ir vienminčiams kar-
tesnio žodžio, jeigu jam atrody-
davo, kad reikalus reikia spręsti
tuo, o ne anuo būdu. Buvo gy-
vas, judrus, trumpai ir nuosek-
liai dėstydavo savo mintis. Bet
žodžiuose būdavo visuomet at-

A. Mončys. Kelionių Madona. Mr. Abd-el-Kader, Alžiro senato
pirmininko, kolekcija.

sargus. Kaip kalbėdavo, taip ir
rašydavo.

Baigiant šią apžvalgę norisi
pasakyti, kad kiekvienas žmogus
turi dvi gyvenimo rodykles --
Lopšys -- ženklina žmogaus
atėjimą į šį pasaulį, o mirtis --
iškeliavimą į aną nežinomą gy-
venimą. Abi rodyklės Dr. Br.

Dirmeikio pilnai užbaigtos, Liū-
na ir griaudu.

Tad, mielas Broniau! Išėkis
ramybėje šioje žemėje. Tavo
vardas nebus greitai apneštas
laiko užmiršties dulkėmis, nes
Tu mirei su meile savo kraštui
--Lietuvai, jai dirbdamas ir jos
reikalais besirūpindamas.

Beverly Shores Lietuvių Klubo susirinkime J. P. Varkala kal-
bėjo tema -- "Kuo Amerikos lietuviai prisidėjo Lietuvos Nepri-
klausomybės atgavime". Prie stalo sėdi iš kairės: klubo vicepi-
rmininkas Z. Jonynas, J. P. Varkala ir klubo pirm. inž. P. Rudis.
J. P. Varkalai susirinkimo metu buvo įteiktas adresas, suteikiant
klubo garbės pirmininko titulą.

Irena Nevinskaitė-Jonynienė ir Česlovas Grincevičius Beverly
Shores lietuvių suruoštame Vasario 16 minėjime, skaitę litera-
tūros kūrinius. Po minėjimo buvo surinkta 187 dol. aukų.

KVIEČIAME PRADĖTI TAUPYTI PAS MUS!

**5 1/4% MOKAME UŽ BONŲ
TAUPMENAS**

Indėliai apdrausti iki \$10,000 per federalinės
valdžios agentūrą.

**KAS DU MĖNESIUS DUODAMOS VIS NAUJOS
DOVANOS TAUPYTOJAMS**

**ST. ANTHONY SAVINGS
& LOAN ASSN.**

1447 So. 49th Court, Cicero 50, Ill. Tel.

JUOZAS F. GRIBAUŠKAS,
sekretorius

Bishop 2-1397

M O K A M E

4 1/4%

metinį dividendą už
visas taupymo sąs-
kaitas.

**MUTUAL FEDERAL BENDROVĖS
REKORDAS...**

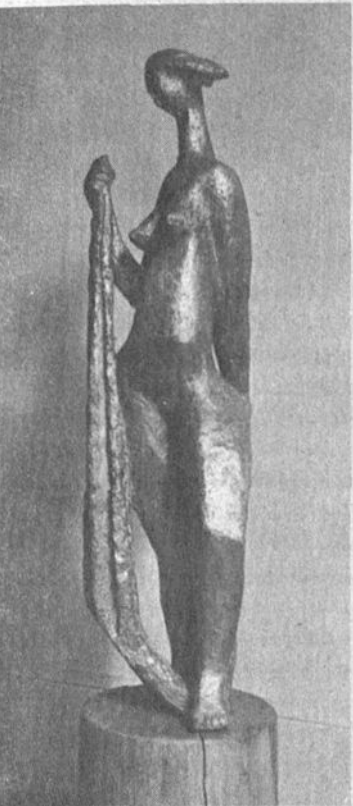
- Įsteigta Chicagoje 1905 metais.
- Nuo 1905 metų pergyvenom karus, ekonomines depresijas, panikas ir krizes, tačiau visiems savo taupytojams išmokėjom kiekvieną sutaupytą dolerį.
- Jūsų pinigus galima perkelti iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę.
- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.

**MUTUAL FEDERAL SAVINGS
and Loan Association**

Chartered and Supervised by the United States Government
2202 W. CERMAK ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS
Phone: Virginia 7-7747 John J. Kazanuskas, Pres.

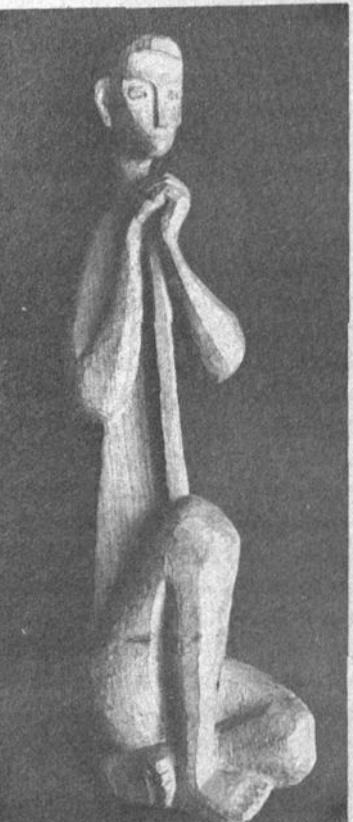
A. Mončas. Kristus (švėnas). Prof. Ricardier kolekcija.

A. Mončas, J. Grimar, kolekcija.

A. Mončas, Kaimietė. Mr. Marsh, New Yorke, kolekcija.

A. Mončas, Piemenukas. M. Turbil kolekcija.

MONČIUI ATVIRAS TRIUMFO KELIAS

ANTANAS LIUTKUS

Pernai suėjo 10 metų kai skulptorius Antanas Mončas pradėjo dalyvauti Paryžiaus dailininkų parodose ir nuosavais sparnais skraidyti po Montparnasą.

Tas mūsų talentingas žemaitis Paryžiuje sukūrė šeimą ir jo septynerių metų amžiaus sūnelis Kristupas jau trečius metus lanko mokyklą, skaito, rašo ir tapo paveikslus didesnius už save ir kurie pilnai išlaikyti tapybos ir kompozicijos atžvilgiu. Nežinia iš ko jis paveldėjo meninius gabumus. Iš tėvo ar iš motinos, kuri irgi yra baigusi meno mokyklą, ar iš senelio, žinomo prancūzų skulptoriaus Martel.

Nuludėjęs sūnų į mokyklą, nes motina tuo laiku jau būna tarnyboje Air France įstaigoje, eina į savo "atelier" Sevres gatvėje, vienuolyno sklepe, kur kala iš granito, suvirina poetiškas formas varį, šviną, plieną, bronzą.

Dažnai jį galima rūsyje užtikti akinančios šviesos aureolėje, prisidengusi akis juodu stiklo skydu, kad elektra virinant atskiras skulptūros dalis neapaktų.

Vienuolyno sodestovi išrikiuotos jo naujausios statulos būsimai parodai, kurioms iš vietos pajudinti reikia keturių vyrų.

Kai sutemsta, Antanas parsivedęs iš mokyklos sūnų, paišo naujų kūrinių projektus. Namuose jau nebėra vietos kur dėti visus darbus. Pilnas salionas, iš kurio lango matosi Elfelio bokštas, valgomasis, koridorius, studija. Ir net virtuvės stovėlyje yra įkėlusios kojos. Viena paskutiniųjų Vyno dievas Bachas iškeliavo pas savo "giminaitį" žinoma prancūziško šampano gamintoją Mercier, o "Pelikanas su vaikais" išskrido į Briuselį.

Pagal seną lietuvišką patarlę --namų druska nesūri, o pagal kitą, visame pasaulyje žinomą, kad namie pranašų nebūsi, visų kraštų menininkai suvažiuoja "vainikuotis" į Paryžių. Tokių dabar Paryžiuje yra virš 40,000. Tad apie Mončio darbus geriau duosime pasisakyti prancūzų meno kritikams.

Jean Bouret rašo: "Panašus į katedrų skulptorius, Mončas savo kūryboje ieško pusiausvyros tarp plastikos ir emocijos. Jis vėl surado didelius skulptūro ritmus. Tarp visų jaunų "Paryžiaus mokyklos" (de l'Ecole de Paris) skulptorių, Mončas, be abejonų yra tas, prieš kurį atsidaro triumfalinis kelias."

Jacque Delpeyron išleistoje monografijoje apie Mončį sako:

"Mončas, tapęs paryžiečiu, sugebėjo nepasiduoti jokiai įtakai ir nuolat tobulėti. Jo kūryboje nėra nieko konfidencialaus. Stovyla tai yra užkariauta erdvės vieta. Visur jaučiasi nepaprastai kūrybinė galia. Jis kiekiausiame granite, vary ir pliene yra išreiškęs meilę ir skausmą, aistrą ir lūkesnį, vargą ir šaltį. Jo kūryboje, lyg veidrodyje, at-

sispindi mūsų troškimai. Kiekvienam savo kūriniui Mončas suteikia slaptą energiją ir nepaprastą grožio spinduliavimą."

(Nukelta 1 psl.)

A. Mončas. Gaidys (bronz). Pastatytas St. Gilles uosto (Prancūzijoje) aikštėje.

A. Mončas...

(Atkelta iš 1 psl.)

susipažino su skulptoriumi Kašuba, dabar gyvenančiu New Yorke, kuris jam pasirodė tikru pusdieviu. Ir iš jo gavo daug nuostabių patarimų. Būdamas Čiurlionio ansamblyje Antanas atliekamu laiku taip pat drožinėjo. Pagaliau pasiekė pažadėtąją žemę Freiburgą. Čia jau kitas akiratis. Su draugais rijo kiekvieną profesorių žodį. Marčiulionio, Jonyno, Valeškos, Vizgirdos, Valiaus ir kitų pastabos liko įsikaltos į galvą.

Studijos vedėjui A. Marčiulionui mokinių raginti netekdavo. Mokiniai dažnai pasilikdavo su juo dirbti iki vėlyvos nakties.

Pagal institutas atidarė duris. Kaip ir visi naujai iškepti menininkai, Antanas Mončas pasijuto esąs geras skulptorius, bet kai atsidūręs Paryžiuje pamatė dar nematytų meno stebuklų, suprato, kad reikia dar gerokai susitupėti.

Mončas, lankydamas garsaus skulptoriaus Zadkino studiją, iš pradžių nelabai susigaudė kaip daryti. Pats Zadkinas jam pasakė: "Paliksiu tave kurį laiką ramybėje -- apsiprask".

Po kelių mėnesių Zadkinas pradėjo atkreipti daugiau dėmesio į Mončio darbus ir net rodyti kitiems, kaip pavyzdinį darbą.

Vieną kartą Zadkinas sako: "Šitas ramus vyrukas yra tikras velnias. Šitai nulipdyti ranką, reikia šį tą turėti galvoje."

Paskui, kaip sako pats Mončas, lyg akiai vištai grūdas, pasitaikė gauti keltą užsakymų, kurie jam davė galimybę savistoviai dirbti. O tai buvo tikrai jo siektas kelias.

--Skulptoriaus profesijos ne-

A. Mončio "Šventas Jurgis". Mr. Bouffet kolekcija.

pasirinkau, bet ji manijje sa-vaime subrendo -- sako Antanas Mončas, -- ji man buvo lyg vienuoliktasis Dievo įsakymas ir kitaip būti negalėjo.

Kodėl skulptūrą, o ne kitą meno šaką?

--Dėl to, kad skulptūra yra viena iš tobuliausių (jeigu ne pati tobuliausia) plastinio meno sričių, -- sako Mončas. -- Ji turi užtektinai priemonių išreikšti savyje 3 dimensijas, kai tuo tarpu tapyba ir grafika, neturėdama kitų dimensijų, kaip plokštumos, dažnai nesugebėjo išreikšti savo rėmuose ir buvo priversta griebtis pagalbinės priemonės --perspektyvos (akies apgaudinėjimo).

Paklaustas, kaip sekasi pragyventi iš skulptoriaus profesijos, Mončas sako:

--Gero biznieriaus akim žiūrėti, aš tur būt negyvenu, o vargstu, kaip pelė išrūgose, bet savo padėtimi aš su niekuo nenorėčiau mainytis. Ar Prancūzijoje geriau menininkui, negu kituose kraštuose, nežinau. Tur būt daugiausia priklauso nuo paties asmens. Pasisėkimo sąvoka čia daugelyje. Jeigu dirbsi galvodamas apie pasisekimą, iš anksto būsi pralaimėjęs. Čia jau tokia sritis. Nereikia skinti vaisių dar žalių, kai jie prinoksta, patys nukrinta ir būna skanūs.

Mončas turėjo progos pamatyti

A. Mončas. Pelikanai. J. Grimar kolekcija.

A. Mončas. Skaito. Mr. Turbile kolekcija.

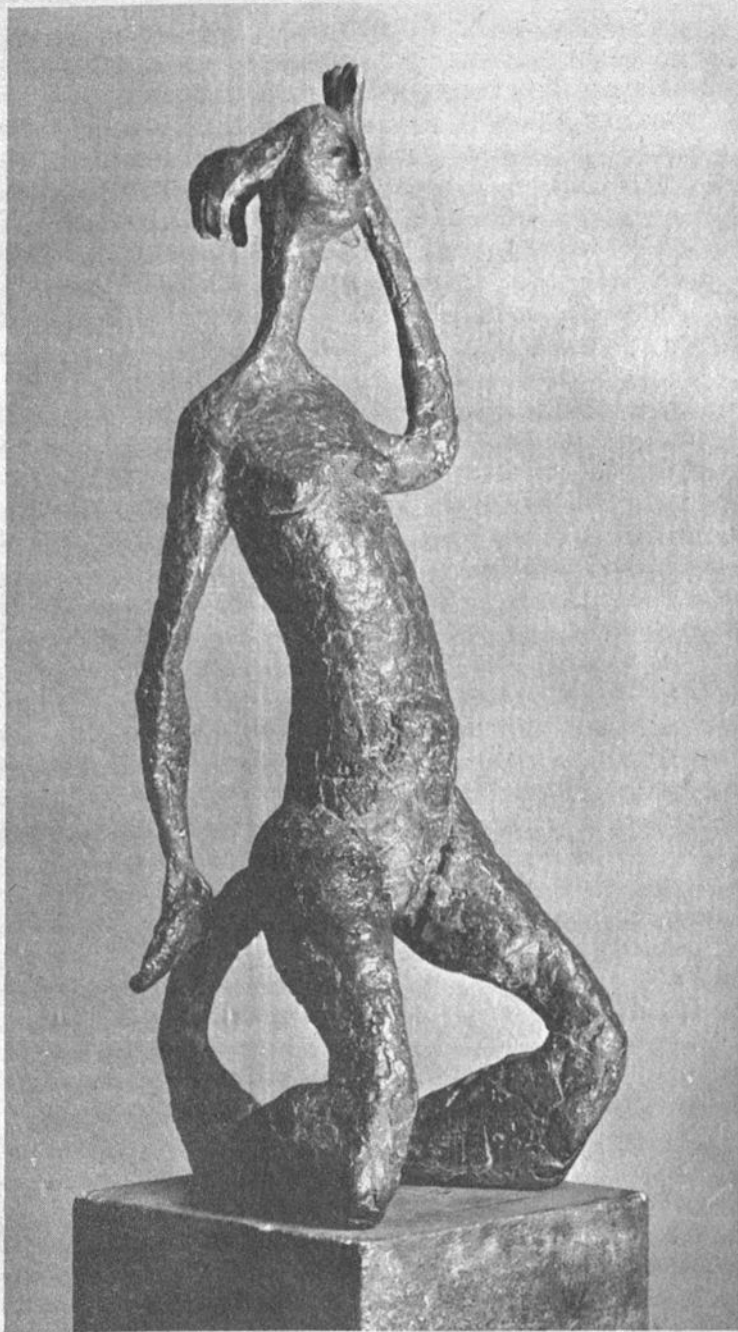
A. Mončas. Dėdorius. M. Turbil kolekcija.

A. Mončas. Savaitgalis. Mr. Turbile kolekcija.

vieną kitą reprodukciją dabar Lietuvoj gyvenančių menininkų darbų. Jis sako, nežinąs kas dedasi sovietų, tuo pačiu ir lietuvių, plastinio meno pasaulyje. Pats principas ten klaidingas. Kai menininkas yra apkrautas programom ir taisyklėmis, jis nebegalės būti menininku ir jonebereikia. Kadangi sovietai yra stiprūs mašinų išradimuose, geriausia jiems būtų išeitis, kad išrastų mašiną menui gaminti, dirguojamą mygtukų pagalba, o tuos mygtukus spaudyti pavestų kokiam politiniam vadovui.

VYT, G.

A. Mončio "Sirena" (švinas). Mr. Deman kolekcija.

Mončiui atviras triumfo kelias

(Atkelta iš 5 psl.)

Mončio parodos Monte Carle proga, Prancūzijos Akademijos narys, pasaulinio masto rašytojas Daniel Rops, rašė:

A. Mončys. Pirmadienis. Mr. J. Bonnaire kolekcija.

A. Mončys. Andre Gide. Dr. Janeček kolekcija.

A. Mončys. Motina ir dukrė.

turi savo kolekcijose. Jis padarė naujas "gargouil" Metzso katedrai, Laono bažnyčiai kryžiaus kelius ir t.t.

Mončio darbus labai aukštai įvertino ir žymus meno kritikas J. P. Crespelle.

Mončio parodą Monte Carle globojo Monako princas Renier.

J. C. Verots rašo: Mončys yra poetas -- jis priklauso tai Paryžiaus mokyklai, kuri veržiasi prie pusiausvyros tarp plastikos ir emocijos. Betkokia medžiaga jam yra paklusni ir net švinas pasiduoda išraiškos tyrumui, kas suteikia visumai tokią išraiškos jėgą, prieš kurią niekas negali atsispirti ir likti bejausmiu.

Pasaulinės parodos metu Briusely, kritikų buvo pastebėta ten išstatyta jo skulptūra "Vaikas su cukrumi", labai moderniškose koncepcijos ir tobulo techniško išpildymo. Mončio darbuose visus nustebina nuoširdumo polėkiai ir džiugina atsinaujinimas mene, kad charakterizuoja tikrus menininkus.

Kur tik Mončys dalyvavo kurioj nors bendroje parodoje, jo darbai visuomet buvo kritikų pastebėti ir priskirti prie geriausių.

Paryžiaus menininkų oficiozas "Arts" rašydamas apie nepriklausomųjų dailininkų salione vykusią parodą, kurioj dalyvavo iki 4,000 dailininkų, išskyrė Mončį.

Kai jis baigė kalti Laono bažnyčiai kryžiaus kelius, Reimso laikraštis Union, rašydamas apie pabaigtuves, savotišką parodą toj bažnyčioj, parašė: "Tie Mončio darbo kryžiaus keliai verti pamatyti, nes tai žymus naujos mokyklos pavyzdinis darbas, kuris nueis toliau..." Ir toliau straipsny pažymima, kad Mončio moderniška skulptūra neveda jokios herezijos, kaip tai yra atsitikę Belgijos moderniškose bažnyčiose, bet priešingai, atitinka liturgijos reikalavimus ir pabrėžia šventumo jausmą.

Pereitais metais Bostone vyko Mončio ir amerikiečio fotografo John Brook paroda "Photogra-

"Antano Mončio iškaltos skulptūros, jų vertė ir moderniškias originalumas jau yra aukštai įvertinti, nes jau skaitlingi muziejai ir privatus kolekcionieriai,

A. Mončys. Plieno židynas. Prie jo sėdi savininkė Mme Brunel ir skulptorius A. Mončys su žmona Florence, kuri irgi yra menininkė.

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE APLANKYKITE

PARAMA

MIDWEST

MAISTO ir LIKERIŲ
KRAUTUVĖ

2515 West 69 St.

Marquette Parke

Telef. RE 7-1731

SAV. J. JANUŠAITIS ir J. MAŽEIKAS

Čia gėrimus pirkite tikrai pigiai!

TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ:

1. ASBACH URALT 5th. 4.79
 2. MARTEL 3 star Cognac 5th. 5.39
 3. WHITE HORSE
SCOTCH WHISKY 5th. 4.98
 4. MARTINI or
MANHATTAN KVORTA ... 5th. 2.98
 5. CANADIAN WHISKY
8 metų senumo 5th. 3.98
 6. DUJARDIN GERMAN
BRANDY 5th. 5.29
 7. LONDON DRY GIN
80 proof KVORTA 5th. 3.59
 8. KRON-BRANNVIN
AQUAVIT 5th. 3.98
 9. IMPORT. PRANC. LIKERIAI 5th. 2.98
 10. KIJAFAS vynas 5th. 1.75
 11. BORDEAUX pranc. vynai ... 5th. .98
- Ir virš 100 rūšių užsieninių bei vietinių gėrimų žemiausiomis kainomis! Nepaprastai didelis pasirinkimas!

CHICAGOS LIETUVIŲ ŽINIOS

Kovo 10 d. 7 val. vakare, Jaunimo Centro didžiojoje salėje yra rengiamas

VALTERIO BANAIČIO

pranešimas. V. K. Banaitis šiuo metu jau lankosi lietuvių apgyventose JAV vietovėse ir jo kelionė vyks nuo New Yorko iki Los Angeles ir atgal. Kur tik yra kiek didesnės lietuvių kolonijos, V. K. Banaitis lankysis su paskaitomis -- pranešimais.

Prelegentas šiuo metu yra įsikūręs Miunchene, Vakarų Vokietijoje. Ten jis dirba JAV-ių organizacijos FREE EUROPE išlaikomame radijo siųstuvų centre ir yra Informacijos skyriaus viršininko pavaduotojas. Tame skyriuje susieina visos radijo, spaudos ir liudininkų žinios apie padėtį už geležinės uždangos. Tuo būdu V. K. Banaitis yra sovietikoje vienas iš geriausiai informuotų lietuvių.

V. K. Banaitis yra pseudonimu parašęs knygą -- "Raudonieji viduramžiai" ir, be to, nuolat bendradarbiauja lietuviškoje spaudoje, o taip pat ir Vokietijos spaudoje.

Prelegentas yra pilna to žodžio prasme Mažosios Lietuvos lietuvis, nes gimė ir augo Rytprūsioje, netoli Tilžės. Atėjus naciams valdžion ir pradėjus lietuvių persekoti, V. K. Banaitis, asmeniškai patyręs didelę skriaudą gimnazijoje, 1937 m. perbėgo Lietuvon, kur išėjo mokslus ir subrendo.

Pasitraukęs Vokietijon nuo antrosios bolševikinės okupacijos, V. K. Banaitis buvo akty-

vus lietuviškųjų organizacijų narys, organizavo chorą ir meno ansamblius Šiaurės Vokietijoje ir vienas iš pirmųjų įėjo į vokiškuosius radiofonus su lietuviška kultūrine programa. Būdamas aktyviu LB nariu Vokietijoje, jis yra ypatingai atsidėjęs lietuvių populiarizacijos Vokietijoje darbui ir jo pastangų dėka lietuviškoji muzika ir literatūra yra turėjusi daug progų pasirodyti daugelyje Vokietijos radiofonų.

Paskaitai -- Pranešimui rengti komitetą sudaro:

Amerikos Lietuvių Tautinės Sėgos, LNT - LNF komiteto, Lietuvos Atgimimo Sąjūdžio, Lietuvos Laisvės Kovotojų Sėgos, Lietuvos Studentų Sėgos, Mažosios Lietuvos Rezistencinio Sąjūdžio, Lietuvių Studentų Santaros, Santaros - Šviesos filisterių federacijos, Lietuvių Rezistencinės Santarvės ir Lietuvių Bendruomenės Chicagoje atstovai.

Paskaitoje rėminėje programoje meninę dalį atliks pianinu Alvydas Vasaitis.

Iėjimas nemokamas. Po paskaitos įvyks subuvimas patalpoje prie Čiurlionio galerijos.

CHICAGOJE 'KALĖDOS'

ĮVYKS KOVO 11 D.

Visi chicališkiai gerai prisimena Chicago Marquette Parko lituanistinės mokyklos, pereitais metais pastatytą D. Augienės veikaliuką "Velykos". Pastatymas, sutraukęs pilnas salės žiūrovų, ypač jaunųjų, buvo kartotas Chicagoje, Kenoshoje, Wis. ir East Chicago, Ind. Buvo gauta ir daugiau kvietimų, į kuriuos dėl įvairių priežasčių, teko atsakyti neigiamai. Pasisekimo prieštastimi galėjo būti visuomet net iki nuobodumo kartojami tautiniai šokiai ir žiūrovų nodas matyti ką nors naujo. Toks jaunųjų talentų įvertinimas paskatino juos tolimesniam scenos darbui, kurio rezultatus chicališkiai netrukus pamatys.

Jauniesiems į pagalbą atėjo tie patys pernykščiai, lietuvių išlaikimu besisieloją, žmonės.

Scenos vaizdėlį "Kalėdos" parašė ta pati "Velykų" autorė D. Lipčiūtė-Augienė. Vedamoji mintis paprasta. Išdykus, neklusni ir pritinginti mergaitė, Kalėdų nuotaišos pagauta, pajunta sąžinės graužimą ir prižada būti geru ir pavyzdingu vaiku. Gimstantis Išganytojas nuodėmes atleidžia.

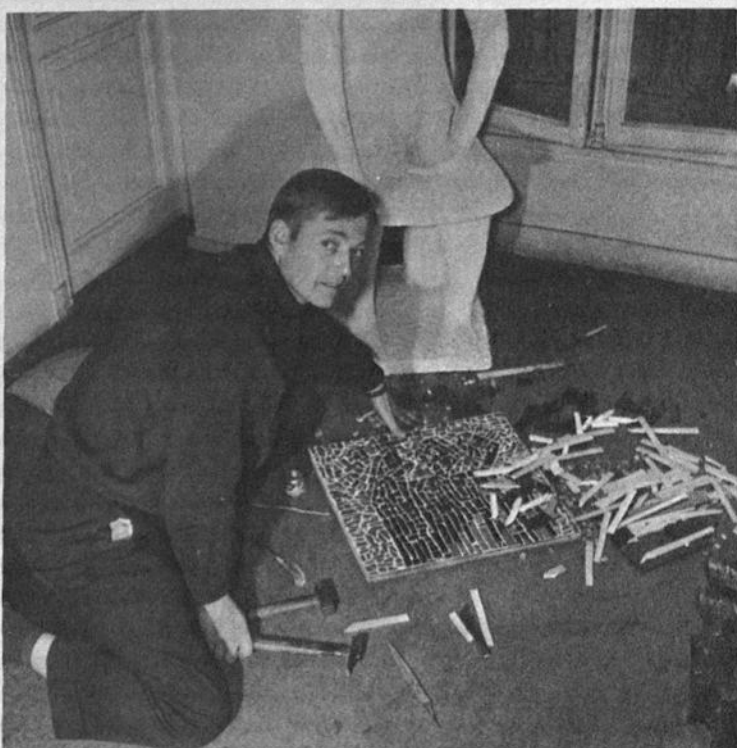
Turinio paviršiniui įpinta dainelių ir keli baletų numeriai. Veikalą režisuoja profesionalė režisiorė, ką tik labai gražiai Chicagoje pastaciūsi "Dvylika brolių juodvarniais laksčiusių", Zita Kevalaitytė - Visockienė. Šokių paruošė Joana Vilkaitė. Dainas komponavo ir jaunuosius dainininkus moko visiems pažįstamas F. Strolia. Dekoracijas piešia

A. Mončys. Prisiminimai. Dr. Fortinai kolekcija.

phy and sculpture". Ta proga The Christian Science Monitor gerai įvertino Mončio skulptūras, pažymėdamas, kad tai šios generacijos dailininkas. Tai parodai Mončio darbus paskolino amerikiečiai kolekcionieriai.

Per tuos dešimt metų, kaip matome, Antanas Mončys Paryžiaus kritikų tapo apvainikuotas ir jo darbai yra įkėlę koją į muziejus (Soissono muziejuje "Žvejys") ir pilna pas žymiuosius Prancūzijos, Italijos, Belgijos ir Amerikos kolekcionierius. Reikia tikėti, kad ir lietuvių praturtins savo meno kolekcijas, ir gal būtų ne viena garsioji Metzso katedra ar Laono bažnyčia, bus papuošta jo skulptūromis.

A. Mončys darbo metu. Ant grindų jo mozaika "Trys vienuoliai".

ir sceną tvadkys dailininkas J. Daugvila. Artistų yra net 32.

Pasiruošimas pilnu tempu vyksta net trijose vietose: Marquette Parko parapijos salėje, "Dubysos" sveitainėje ir B. Nainienės rūsyje. Rūbai siuvami, pagal dail. V. Balukienės škieus, pačių artistų mamųčių. Pastatymo administracinę ir finansinę dalį tvarko lituanistinės mokyklos tėvų komitetas, vadovaujamas p. A. Lauraičio.

"K A L Ė D Ų" premjera įvyks kovo 11 d., 3 val. p. p. Chicagoje, Marquette Parko parapijos salėje -- 6820 So. Washtenaw Ave. Pastatymas publikos neapvils. Viršytis

CHICAGOS PARENGIMŲ KALENDORIUS

Kovo 10 d. Valterio Banaičio, atvykusio iš Vokietijos, pranešimas 7 val. vak. Jaunimo Centre. Rengia lietuviškųjų organizacijų komitetas.

KOVO 11 D. Tėvų Marijonų bendradarbių Cicero skryniaus parengimas parapijos salėje.

KOVO 11 D. Korp. Giedra madų paroda Jaunimo Centre 3 val. p.p.

KOVO 17 D. Studentų ateitininkų seminario paskaita "Reikalingumas organizuotumo šių dienų jaunimui". Jaunimo Centre 7:30 v.v. Skaito dr. V. Vygantas.

KOVO 17 D. Laiškų Lietuviams metinė šventė Jaunimo Centre.

KOVO 18 D. Tėvų Marijonų Marquette Parko bendradarbių skryniaus vakarienė parapijos salėje.

KOVO 18 D. Gen. konsulo dr. P. Daužvardžio pagerbimas Jaunimo Centre 5 v.v.

KOVO 24 D. Studentų ateitininkų seminario paskaita "Romantiška ar racionali pažindra tautiškumą". Jaunimo Centre 7:30 v.v. Skaito A. Baronas ir R. Rudys.

KOVO 25 D. Šv. Pranciškaus Seserų Vienuolyno rėmėjų Chicago apskritys 35 metų jubilėjinis vakaras Brighton Parko parapijos salėje.

KOVO 25 D. Immigrant's Service League Lietuvių komiteto koncertas Jaunimo centre.

KOVO 31 - Balandžio 8 d.d. A. L. Montesori Draugijos auklėjamosios ir mokslo priemonių bei vaikų darbų paroda Jaunimo Centre.

NEW YORK

Lietuvių Atletų Klubu narių susirinkimas, Brooklyn, N. Y. vasario 23 d. nutarė parduoti klubą, kad galėtų pirkti Lietuvių namus, jei prie to prisijungs Lietuvių Piliečių Klubas Brooklyn ir Maspetho klubas.

Jei tuodu neprisidėtų, tai Atletų Klubas imsis iniciatyvos tokius namus įsigyti su lietuvių visuomenės pagalba.

Jeigu ir iš visuomenės nesusilauks paramos, tai Atletų klubas vienas įsigys dvigubai geresnius namus lietuvių reikalingams.

Akademino Skautų Sąjūdžio New Yorko skyrius rengia studijų dienas gegužės 5-6 dienomis. Šia proga vyks ir ASS šventė. Bus pakėlimai į tikrąsias nares ir senjorus. Šeštadienį vakare bus koncertas ir šokiai Webster Manor salėje. Sekmadienį, Apreiškimo parapijos bažnyčioje akademiškai skautai organizuoti dalyvaus 11 val. pamaldose. Šv. Mišios bus atlaikytos akad. skautų intencija.

Lietuvių Bendruomenės New Yorko Apygardos valdyba rengia jaunimo teismą šeštadienį, kovo 31 d. Apreiškimo parapijos salėje. Visuomenė kviečiama dalyvauti. Iėjimas nemokamas.

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

Dainavičiai Clevelande

Aštuoniasdešimt chigaiskių — Dainavos ansamblio dainininkų ir šokėjų, su garsiais solistais ir nelengvai išpildomais veikalais, į Slovenian Auditorium sutraukė taip pat apie 800 svečių. Taigi rengėjams iš karto atsileido įtampa, kad galai su galais susives, o atvykusiems nuotaikos pakėlimas, kad jų menu domimasi.

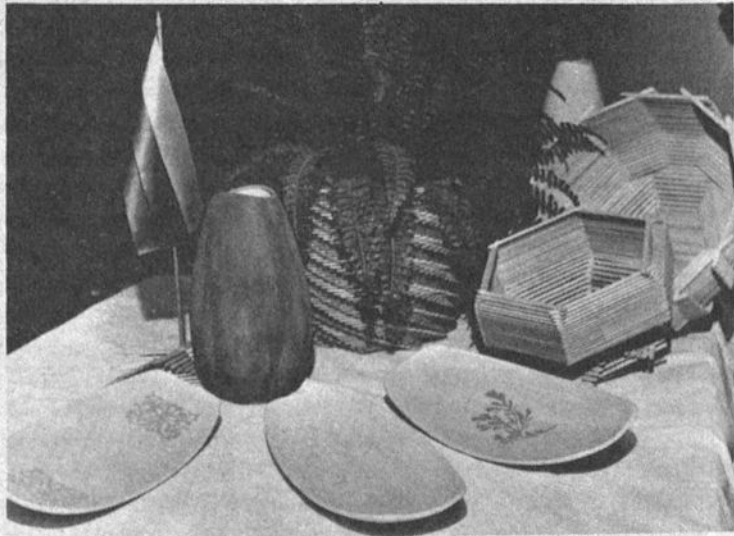
Programa ne iš lengvųjų. Štai J. Siniaus kantata "Troškimas laisvės", Pagirėnų operos merginų ir senio scena, keletas naujų VI. Jakubėno dainų, St. Šimkaus, J. Strolis, J. Karnavičiaus ir kitų kompozitorių kūriniai.

Koncertas buvo pakilus, muzikinių požiūrių įdomus, o išpildymų įvairuojantis. Dainavos garbei daug talkino geri solistai — Monika Kripkauskienė, Jonas Vaznelis ir Algirdas Brazis. Taip pat geras akompaniatorius VI. Jakubėnas, vargonais grojęs Algis Šimkus. Dirigavo Stepas Sodeika ir Algis Šimkus pasikeisdami. Tautinams šokiams grojo pat vadovas ir akordeoną meistriškai valdęs Faustas Strolia.

Koncertas, užsitęsęs beveik tris valandas, neprailgo. Bet programa buvo sudaryta gal kiek nuobodokai ir tokių ovacijų, kad salės lūšos kiltų, kaip kartais Clevelande įvyksta, nebuvo. Mat, clevelandiečiai savo žemėje turi Čiurlionio ansamblį ir tuoj lygina, kad įvertinimo vidurkį susidarytų. Bet jei kas pasakytų, kad dainavičiai blogiau dainuoja, sakyti neteisėbė. Dainuoja gerai, tik gal dėl silpnesnių balsų taip neskamba, kaip iš didelio choro reikėtų laukti.

Po koncerto choras, solistai, dirigentai, akompaniatorius, šokių vadovas ir ansamblio pirminkas buvo pelnytai pagerbti gėlėmis. Bendruomenės pirmos apylinkės pirm. F. Eidimtas gražiai padėjo, o visa apylinkės valdyba nusipelnę pagarbos, kad ryžosi dideliui įvykiui.

Sekmadienį dainavičiai ir solistė Monika Kripkauskienė giedojo šv. Jurgio parapijos bažnyčioje šv. Kazimiero garbei. Po to, Čiurlionio ansamblio namuose įvyko pietūs, į kuriuos buvo

Clevelando vyr. skaučių keramikos darbai, kurie bus pardavinėjami Kaziuko mugėje kovo 11 d. Lietuvių salėje.

J. Garlos nuotrauka

pakviesti Čiurlioniečiai, Bendruomenės pareigūnai ir spaudos atstovai. Pasakyta gražių kalbų, pasidžiaugta bendravimu, palinkėta geriausio pasisekimo, ir dar daugiau, vaišių metu, iš visos krūtinės padainuota.

Kultūrinių ir bendravimo požiūriais įvykis didelis. Praėjęs nuotaikingai, darniai, išgyvenant lietuviškos dainos džiaugsmą. Tat ko jaus dieną po tokių įvykių jau dieno po tokių įvykių būna šviesesnė, o darbų pareiga lengvesnė.

• **Živilės skaučių draugovė** vadovaujama energingos draugininkės Nijolės Petkevičiūtės neatsilieka nuo kitų Neringos tunto vienetų ir ruošia Kaziuko mugę savo rankdarbius. Živilietės yra jaunos amžiumi, daugumas jų vos persirė per 12 m. Atrodo, kad jos nustebins mugės svečius tautinių lėlių įvairumu.

• **Psktn. Nijolės Garlaitės** vadovaujama vyresniųjų skaučių draugovė yra vienas iš aktyviausių Neringos tunto vienetų. Kaziuko mugę jos ruošia staigmenų, nes pasižymi išradingumu originalių rankdarbių srityje.

• **Neringos skaučių tuntas** su skaučių tėvų komiteto pirmininke O. Jokubaitiene sudarė turtingą ir įvairių valgių sąrašą Kaziuko mugę. Ten bus tokie lietuvių pamėgti skanumynai: bulvinės dešros — vėdarai, grybai su bulvėmis, dešros su kopūstais, vieniškos dešrelės su bandelėmis.

Abiejų tuntų tėvų pastangomis yra suorganizuotas gausus ir įvairus tortų ir šiaip saldumynų bufetas. Užtenks visiems mugėje pavalgyti ir dar namo parsinešti.

Iki pasimatymo Kaziuko mugėje kovo 11 d. Clevelando Lietuvių salėje.

• **BALFo rengiamam filmui vakare**, įvykstančiam kovo 10 d., 7 val. vak. Šv. Jurgio parapijos salėje, Stasiūnaitis Film Studio rodydys keturias spalvotas filmas: prof. Adomas Varnas, Tautiniai šokiai ir dainos, Lietuva šiandien turistų akimis ir Algis Trakys ir taksiukas šleiny. Įėjimas suaugusiems \$1.00, o vaikams 25 c.

Visi kviečiami gausiai atsilankyti.

• **Kazys Senikas**, Dirvos skaitytojas ir rėmėjas, mėnesiui laiko išvyko atostogų. Lankysis Chicagoje, Rockforde, Kanadoje ir kitur.

• **E. Malcanas** su šeima persikėlė į naujus namus — 1747 Oakmount Rd., Cleveland 21, Ohio. Telefonas — 382-7641.

BALTIC BAKERY GAMINIAI NAUJOSIOS PARAPIJOS RIBOSE

Mūsų tautiečių maloniam dėmesiui turime pranešti, kad mūsų kepyklos gaminiai Naujos parapijos ribose gaunami šiose krautuvėse:

845 E. 185 St., 19300 Shawnee Ave., 391, 445, 690 E. 200 St., 16903, 17003, 17205 Grovewood, 16812, 17914, 22363 Lake Shore Blvd. ir E. 220 ir kamps Lake Shore Blvd.

Baltic Bakery
(Baltikos kepykla)

(30)

LOS ANGELES

Kaziuko mugė

1961 m. Los Angeles skautės, skautai ir ASS ryžosi pirmą kartą surengti Kaziuko mugę, kuri praėjo su nesitiktetu pasisekimu. Į ją atsilankė labai daug kolonijos lietuvių ir tuo parėmė mūsų skautiško jaunimo gražiasias pastangas: auklėtis skautiškoje lietuviškoje dvasioje.

Patirties ir pasisekimo paskatintus, tas pats skautiškas jaunimas, ir šiais metais nutarė rengti antrąją Kaziuko mugę kovo 18 d., šv. Kazimiero lietuvių parapijos patalpose, tuoj po pamaldų, apie 12 val. oficialus mugės atidarymas. Skautės, skautai ir ASS maloniai kviečia visus tautiečius atsilankyti ir asidžiaugti jų išradingumu ir sugebėjimais. Reikia tikėti, kad jie neapvils.

Būsime skaniai pavaišinti įvairiais užkandžiais ir gėrimais. Veiks puiki kavinė, įrengta ypatingame stiliuje. Jauki lietuviška nuotaka ir savita aplinka. Mugės pelnas — skautiškai veiklai stiprinti. Todėl nelikite tą dieną savo namuose paskendę kasdieniniuose rūpesčiuose, bet visi vykite į skautišką Kaziuko mugę.

Skautės ir skautai sako visiems iki malonaus pasimatymo kovo mėn. 18 d. prie šv. Kazimiero parapijos.

s. V. Pažiūra,
Rajono Vadas

E. CHICAGO

Pavykęs Užgavėnių blynų balius

Lituanistinės mokyklos tėvų komitetas suruošė Užgavėnių blynų balių su mokių mamųčių suaukotais užkandžiais, humaris t i n e programa ir kitomis įvairnybėmis. Balius įvyko vasario 25 d., 6 val. vakare šv. Pranciškaus lietuvių parapijos salėje, Harbor, Indiana. Baliaus pelnas buvo numatytas Lituanistinės mokyklos išlaikymo reikams.

Į parengimą - balių susirinko gražus būrys mokinių tėvelių ir svečių, kurie visi pasivažiavo mokinių mamųčių pagamintais lietuviškais valgiais, atsigaivino gaivinančiais gėrimais, pasiklausė humaristinės programos, kurią gražiai pravedė Jonas Rimkūnas. Iš balius mokyklos reikalams gauta apie 300 dol. gryno pelno.

Lituanistinės mokyklos

tėvų komitetas nuoširdžiai dėkoja Jonui Rimkūnui už humoristinės programos išpildymą, mokinių mamųčių už suaukotą maistą ir visiems kitiems, prisidėjusiems darbu bei aukomis, o ypatingai nuoširdi padėka visiems svečiams už atsilankymą į balių.

Skaučių talka

Jūrų skaučių (Palangos) laivo skautės, kurioms vadovauja Genė Markevičienė ir Rūta Domarkaitė, pasiryžusios aktyviai dalyvauti Kaziuko mugėje, įvykstančioje kovo mėn. 4 d., Chicagoje, Illinois.

Talkos būdu jos yra padariusios gražių rankdarbių, kuriais norima praturtinti Kaziuko mugę Chicagoje. **Pakenė**

DETROIT

Maironio minėjimas

Maironio minėjimas Detroito įvyks Tarptautinio Instituto salėje kovo 11 d.,

4 val. p. p. — 111 E. Kirby g., prie pat Woodvardo Mėno muziejaus.

Paskaitą skaitys raš. Baly Gražulis. Maironio eilėraščius bei balades skaitys: Dalia Mikaitė, Liucija Mingelaitė ir Rimas Sukauskas. Padainuos keletą dainų (kurie žodžiai parašyti Maironio) Bronė Beržanskienė.

Prie šio parengimo prisidėjo ir mūsų gabioji aktorė ir režisėrė Z. Arlauskaitė-Mikšienė.

Tad ateikime ir pabūkime kartu su Maironio, pagerbime šį didįjį tautos dainių. **Mg.**

• **Juozo Kapočiaus** vadovaujamai vasarviete, Osterville Manor, Inc., Cape Cod, Mass., vasaros laikui yra reikalinga virtuvės šeimininkė — vedėja.

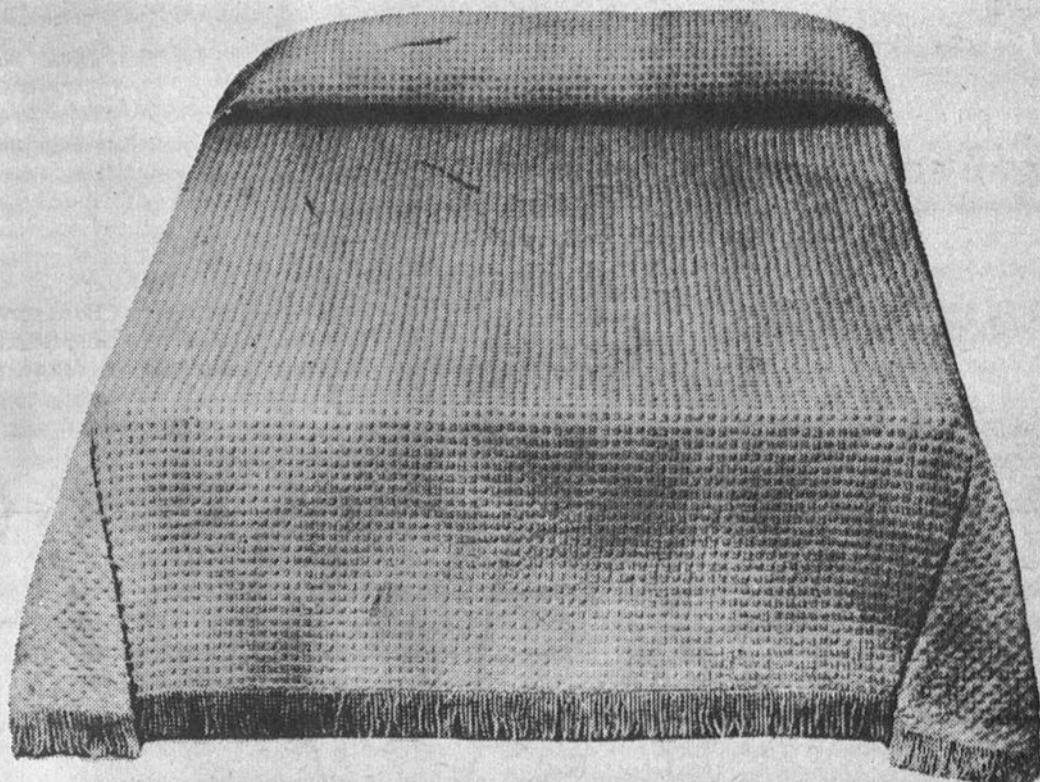
Kreiptis šiuo adresu: J. Kapočius, 265 -C- Street, So. Boston 27, Mass.

Kartu pranešame, kad jau priimami vasarajimui užsakymai.

EAGLE STAMPS VISADA PADIDINA SANTAUPAS

the MAYcos (4) BASEMENT stores

DOWNTOWN - HEIGHTS - PARMATOWN - SOUTH GATE

SPECIALUS PIRKIMAS! STILIŲ PASIRINKIMAS!

LOVŲ UŽTIESIMAI

- Fringed Hobnail
- "Newton" Woven Plaid
- "Bankok" Woven Pattern
- "Hamilton" Woven Check

PILNAS AR DVIGUBAS DYDIS

2.88

"NEWTON"
Medvilnės woven plaid, skalbiamas ir nereikalauja lyginimo! Raudonas, mėlynas ar žalias.

Didelis pirkimas! Mažos kainos! Didelės santaupos kiekvienam biudžetui! Stiliai kiekvienai lovai. Gražus, viršų parodytas hobnail užtiesimas, yra baltu, mėlynu, rausvu, geltonu, lėlijavų ar žalsvų spalvų, duodantis jūsų miegamui pavasario nuotaiką!

"HANKOK"
Medvilnės su oriento medžiagos raštu. Raudonas, juodas, žalias ar rudas.

"HAMILTON"
Keturkampis raštas kuris yra apveriamas! Raudonas, juodas, rudas ar mėlynas.

BASEMENT DOMESTICS DEPARTMENT
THE MAY COMPANY,
ALL 4 STORES,
INCLUDING SOUTHGATE

JAKUBS & SON

FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo.

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185 St.
KE 1-7770

EAST CLEVELAND — 13515 EUCLID AT SUPERIOR AVE.

SAVINGS
EARN

OPEN EVERY SATURDAY UNTIL 2:30

4%

SUPERIOR
SAVINGS

ACCOUNTS
INSURED TO
\$10,000

HOME AND
REMODELING LOANS

IN TOWN OFFICE — 6712 SUPERIOR AT EAST 68 ST.

KAS IR KUR?

• **Genė Antanaitytė**, viena iš Dirvos dainininkių konkursų laimėtojų, šiais metais baigia Chicagos konservatoriją. Jos mokslo baigiamasis rečitalis įvyksta šį šeštadienį, kovo 10 d., 8 val. vak. Nelson Memorial Hall — 64 East Van Buren St., Chicago.

Rečitalio sudėtingoj programoj yra įtrauktos ir trys lietuvių kompozitorių dainos: Klajonė — Čerienės, Obelių žiedai — Laumens-

kienės ir Ar tu man atleidi — B. Markaičio.

Chicagiečiai turėtų gausiai pagerbti gabią dainininkę ir gražią lietuvaite gausiai į jos baigiamąjį koncertą atsilankydami.

• **Sausio 23 d. New Yorke** įvyko Pabaltijo diplomatinų atstovų JAV pasitarimas. Jame buvo pasikeista nuomonėmis apie tarptautinę padėtį ir tartasi einamaisiais reikalais.

• **Vasario 16 dienos proga** "Congr. Record" tilpo daug apie Lietuvą medžiagos. Ten tilpo ir prel. M. Kemėžio ir kun. dr. J. Vaško pasakytos Senate ir Atstovų Rūmuose invokacijos. Ligšiol tilpo virš 60 atstovų ir virš 15 senatorių kalbos. Vėlesniuose "Congr. Record" numeriuose tebetęsiama spausdinti senatorių ir atstovų pareiškimai.

• **I Laisvę Fondas** Lietuviškai Kultūrai Ugdyti yra išleidęs dvi vertas knygas: Dr. J. Girniaus "Tauta ir tautinė ištikimybė" ir Mačernio "Poezija". Artimiausiu metu išleids Daumanto "Partizanus", kuriuos pertvarkė J. Brazaitis ir

BENDRUOMENĖ PRANĖŠA

Bendruomenės kai kurie organai, pareigūnai bei paskiri asmenys kreipiasi į jos centro valdybą ir Tarybos prezidiumą prašydami duoti žinių, kaip buvo organizuojama audiencija į Baltuosius Rūmus, kaip ji įvykdyta, kaip bendradarbiauta su Altu, kodėl padarytos tam tikros nuolaidos ir kt. Spauodoje taip pat rodomi pranešimų, smerkiančių Bendruomenės laikymąsi audiencijos byloje.

Audiencijos įvykiai yra tokie, kad gali būti suprantamas jaudinimasis ir reagavimas. Atsakingi Bendruomenės organai nemano ir nenori nuo plačiosios mūsų visuomenės slėptis, todėl yra pažadėję visą audiencijos parengimo bei įvykdytą medžiagą viešumai pateikti, ir tai bus padaryta. Šiuo metu medžiaga baigiama jau rinkti, ji bus padaurdinta ir interesuotiems išsiųsta. Tam tikri paaiškinimai taip pat duodami ir spaudai.

Dr. J. Girniaus "Žmogus be Dievo".

• **P. Petrušaitis**, iš Racine, mokėdamas už Dirvą atsiuntė \$5.00 auką.

BOSTON

KVIEČIAMI Į KAZIUKO MUGĘ

Bostono lietuviškos skautės ruošia didelę Kaziuko mugę, kuri įvyks kovo 11 d. Piliiečių Draugijos salėje, trečiame aukšte. Oficialus mugės atidarymas 11:30. Įėjimas nemokamas. Atvažiuos meška su lietuviškos gijos bažnika — pavaišins visus. Karšti lietuviški pietūs tik po \$1. Kava, namie kepti pyragai, tortai ir kiti skanėstai. Pamatysite įvairiausių rankdarbių, kuriuos padarė pačios skautės. Galėsite įsigyti pigiau, negu kur kitur. (Bus priimami ir užsakymai daiktų, kurių pritrūks.)

Veiks laimės šulinys. Bus specialioji programa vaikams: bus lėlių teatras, kurį ruošia studentės skautės. Programoje (kuri prasidės punktu 4 val. p.p.) matysite įdomų vaidinimą "Miško namelis" kurį režisuoja P. Kalvaitienė. Kadangi pasaulio škaucų programoje šie metal skirti Pietų Amerikai, mugėje pamatysite jaučių rungtynes. Jaunos gražios čigonaitės išburs jums laimę, kaip kadaise Vilniuje, o taip pat pašoks čigonė šokį.

Visi, visi kviečiami į šią didžiąją šeimų šventę. Visi turėtų pamatyti, pasidžiaugti jaunųjų darbais, paremti ir pasididžiuoti, kad jaunoji karta gerbia ir laikosi lietuviškų papročių.

Waterburio lietuvių suruoštame Vasario 16 minėjime dalyvavęs Kongreso atstovas John S. Monagan pasakė padėsinančią kalbą. Scenoj išsiriškiavęs šv. Juozapo parapijos choras, vadovaujamas muz. A. Aleksio, išpildęs meninę programą.

A. Balsio nuotrauka

Mielam Prieteliui

JONUI CHMIELIAUSKUI

mirus, žmoną ir dukrą su šeima nuoširdžiai užjaučia

Al. ir Ant. Mikoliūnai
H. ir Vyt. Senkai

ISKŪRĖ SKAUČIŲ ŽIDINYS

Buvusios skautės, dabar jaunos mamytės, krupščiai padeda tuntui ruošti Kaziuko mugę. Susirinkusios antrą kartą tuo reikalu pasitarti, vienbalsiai pritarė pasiūlymui įsteigti židinį. Seniūnė išrinkta V. Kleininė, padėjėja — Eikiniene.

Šiuo metu skaučių židinyje jungia 16 sesių. Kadangi visos užsiėmusios šeimose, židinio veiklos gairės nenustatytos, tačiau bus miela ir smagu bent retkarčiais susiburti ir pajusti, kad mūmųse dar plaka skautiškos gyvybės pulsas.

BALTIMORE

LB APYLINKĖS METINIS NARIŲ SUSIRINKIMAS

Ateinantį sekmadienį, kovo 11 d. 3 val. po piet. Lietuvių salėje baltimoriečiai renkasi apylinkės valdybos pranešimo apie nuveiktus darbus ir pasitaikusias kliūtis. Išklausti, išrinkti naują valdybą ir aptarti ateities darbo gaires. Per metinį laikotarpį valdybos nemažai nuveikta: buvo gražių rengimų, koncertų, Clevelando dramos ratelio vaidinimas, gražus Vasario 16 minėjimas su banketu šeštadienį ir iškilmingu aktu sekmadienį, su pilna sale publikos ir 411 dol. suaukotų pinigų. Metų bėgyje buvęs apylinkės pirmininkas inž. Vytautas Volertas persikėlė į Philadelphiją ir jo vietą užėmė vicepirmininkas Julius Šilgalis.

Kadangi rinkimai, kaip ir daugelyje lietuviškų kolonijų, vyksta gana sunkiai, nes neatsiranda pa-

A. Balsio nuotrauka

K. Donelaičio mokyklos kiekvienos klasės atstovai, vadovaujami vedėjo J. Širkos, įteikė A. Gulbinkui, Vasario 16 Gimnazijos atstovui, tradicinę moksleivių auką 192,36 dol.

V. Noreikos nuotrauka

K. Donelaičio liuanistinės mokyklos Chicagoje mokytojai, iš kairės: M. Šimonienė, S. Vaišvilienė, E. Diminskienė, vedėjas J. Širka, I. Petraitienė, muz. J. Bertulis, M. Plačienė ir P. Lampsaitienė.

V. Noreikos nuotrauka

kankamai kandidatų, galinčių ar norinčių visuomenines pareigas eiti, tai nominacijų komisija (pirm. K. Pažemėnas), susitarusi su apylinkės valdyba, nutarė panaudoti metodą, priimtą kai kuriose kolonijose, kaip pav. Detroite, būtent: sudaryti apylinkės narių sąrašą ir iš eilės rinkti reikiamą skaičių pareigūnų. Atidirbė valdyboje metus, gali su ramia sąžine ilsėtis, kol visi apylinkės nariai iš eilės bus atlikę savo pareigą — atidirbė valdyboje vienerius metus. Tikimasi, kad tokiu būdu lengviau seksis sudaryti valdybą.

Girdėti, jog rengiamasi siūlyti, kad per Vasario 16 minėjimą surinktos aukos būtų skirstomos į tris dalis: ALTui, VLIKui ir Liet. Bendruomenėi. Taip pat, kadangi šiemet sukanka 100 metų nuo mūsų tautos dainiaus poeto Maiorinio gimimo, kurio žodžiai uždega krūtinę tėvynės meile, manoma siūlyti, kad valdyboje būtų sudaryta pajėgi kultūros sekcija to mūsų numylėto poeto sukurtiems tinkamai paminėti.

K.P.

Paraginkit savo pažįstamus užsiprenumeruoti DIRVĄ.

RUOŠIAMASI ANTRĄJAI TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENTEI

JAV ir Kanados Lietuvių tautinių šokių šventėje, kuri įvyks 1963 m. vasarą, pe Chicagos miesto tautinių šokių grupės: New Yorko — vadovaujama J. Matulaitienės, Detroito — vadovaujama G. Gobienės, Kenoshos — vadovaujama St. Milasiaus.

Laukiama ir kitų JAV ir Kanados tautinių šokių grupių užsiregistravimo.

Registracija iš anksto yra vykdoma, norint turėti visų tautinių šokių grupių adresus, kad šventės organizatoriai galėtų pradėti vykdyti šventės organizacinius darbus ir santykiuoti su Tautinių šokių grupių vadovais.

Registracija vykdo L. B. Chicagos Apygardos Valdybos vicepirmininkas St. Šiaučiušas, 2511 West 69 St., Chicago 29, Illinois. Tel. HE 4-1979.

Tautinės srovės darbuotojui, buv. Vilties Draugijos Valdybos nariui

JONUI CHMIELIAUSKUI

mirus, poniai J. CHMIELIAUSKIENEI, p. BUŽENAMS ir giminėms, gilią užuojautą reiškia

Vilties Draugijos Valdyba

Buvusiam ALTS Clevelando skyriaus valdybos nariui,

JONUI CHMIELIAUSKUI

netikėtai mirus, žmonai JADVYGAI, dukrai IRENAI, žentui RAMŪNUI ir anūkams reiškiamė nuoširdžią užuojautą

A. L. T. S. Clevelando skyriaus valdyba ir nariai

Geram prieteliui

A. A. JONUI CHMIELIAUSKUI

nelauktai mirus, širdingai užjaučiame mielą JADVYGĄ CHMIELIAUSKIENĘ, dukterį IRENĄ su šeima ir kitus artimuosius

Gaidžiūnai

A. A. JONUI CHMIELIAUSKUI

mirus, giliam skausme pasilikusią žmoną JADVYGĄ, dukrą IRENĄ ir žentą RAMŪNĄ nuoširdžiai užjaučia ir su jais kartų liūdi

Regina ir Vytautas Orintas
Stasys Astrauskas
Benjaminas Paulionis

JAV LB Clevelando I apylinkės valdybos pirm. F. EIDIMTUI

dėl mylimos sesers mirties miškiamė nuoširdžiai ir gilią užuojautą

Valdybos nariai:

K. S. Karpus A. Andrašius
A. Balys A. Karsokas
K. Matulionis A. Lūža
P. Pračys